सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५(३) र सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली, २०६५ को नियम ३ बमोजिम सार्वजनिक गरिएको विवरण

स्वत: प्रकाशन

२०८१ कार्तिक – पुष

नेपाल सरकार

शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय

सिंहदरबार, काठमाडौं

स्वतः प्रकाशन

नेपालको संविधानले नागरिकहरूमा सूचनाको हक प्रत्याभूत गरेको छ। सूचनाको हकको संवैधानिक व्यवस्था कार्यान्वयनको लागि सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ र सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली, २०६५ कार्यान्वयनमा छ। सूचनाको हक सम्बन्धी ऐनको दफा ५ र सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली २०६५ को नियम ३ मा प्रत्येक सार्वजनिक निकायले आफ्ना गतिविधिहरूको विवरण ३/३ महिनामा प्रकाशित गर्नुपर्ने कानुनी व्यवस्था रहेको छ।

शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयले आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को कार्तिक, मंसिर र पुष महिनामा सम्पादन गरेका प्रमुख कामहरूको विवरण स्वतः प्रकाशन गरिएको छ।

मितिः २०८१ फागुन ५ गते

शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय
सिंहदरबार ।

१. मन्त्रालयको परिचय

मुलुकको समग्र शैक्षिक प्रशासन तथा व्यवस्थापन एवम् विज्ञान तथा प्रविधि क्षेत्रको नेतृत्व गर्नको लागि स्थापित भएको शिक्षा, विज्ञान एवम् प्रविधि क्षेत्रको सर्वोच्च निकाय शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय हो। यो संघीय मन्त्रालय हो। नेपालको शिक्षा र विज्ञान तथा प्रविधि सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति निर्धारण, योजना निर्माण, कार्यक्रम कार्यान्वयन, समन्वय, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गरी मुलुकभरको शैक्षिक र विज्ञान तथा प्रविधि सम्बन्धी कार्य सम्पादनको प्रबन्ध मिलाउने जिम्मेवारी र दायित्व यस मन्त्रालयको रहेको छ। सुरुमा शिक्षा मन्त्रालयको नामबाट स्थापना भएको यस मन्त्रालय शिक्षा तथा खेलकुद मन्त्रालय, शिक्षा तथा संस्कृति मन्त्रालय, शिक्षा, संस्कृति तथा समाजकल्याण मन्त्रालय, शिक्षा मन्त्रालय जस्ता नामाकरण हुँदै हाल शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय नाम कायम भई सबै शैक्षिक संस्थाहरूको केन्द्रिय निकायको रूपमा रहेको छ। शैक्षिक सेवा प्रवाहको लागि मन्त्रालय अन्तर्गत केन्द्रमा सङ्घीय निकायहरू, विश्वविद्यालयहरू, प्रतिष्ठानहरू, परियोजनाहरू, बोर्ड, आयोग, परिषद्, समिति, सचिवालय रहेका छन् भने जिल्ला स्तरमा शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई रहेका छन्। हाल स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ बमोजिम विद्यालय तहको शिक्षा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन स्थानीय तहबाट भइरहेको छ।

२. मन्त्रालयको काम, कर्तव्य र अधिकार

नेपाल सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४ अनुसार शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयले गर्नु पर्ने कार्यहरू निम्न बमोजिम छन्:

१. शिक्षासम्बन्धी नीति, कानुन, मापदण्ड र नियमन
२. केन्द्रीय विश्वविद्यालयसम्बन्धी नीति, कानुन र मापदण्ड
३. विदेशी विश्वविद्यालय/संस्थाको सम्बन्धन, समकक्षता, निर्धारण, प्रत्यायन (एक्रिडिटेशन),समन्वय तथा नियमन
४. केन्द्रीय पुस्तकालयसम्बन्धी नीति, कानुन र व्यवस्थापन
५. मानव संसाधन आवश्यकता प्रक्षेपण, राष्ट्रिय शैक्षिक योजना एवम् मानवस्रोत विकास योजना
६. विद्यालय तहको राष्ट्रिय पाठ्यक्रम प्रारूप, मुल विषयको पाठ्यक्रम, नमुना पाठ्यपुस्तक र नियमन
७. प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिमको राष्ट्रिय नीति पाठ्यक्रम प्रारूप, योग्यता निर्धारण, सीप परीक्षणको मापदण्ड
८. विद्यालय तहको शिक्षकको सेवा सर्त, योग्यता एवम् समकक्षताको नीति र मापदण्ड
९. शिक्षक तालिमसम्बन्धी नीति, मापदण्ड र स्तरीकरण, पाठयक्रम प्रारूप, योग्यता निर्धारण, सिप परीक्षणको मापदण्ड तथा तालिम केन्द्रसँगको समन्वय
१०. विद्यालय तहको परीक्षाको राष्ट्रिय मापदण्ड, माध्यमिक तहको परीक्षा व्यवस्थापन तथा समकक्षता निर्धारण
११. कुटनीतिक नियोगबाट सम्बन्धन लिई सञ्चालन हुने शैक्षिक संस्थाको स्वीकृति
१२. विदेशी शैक्षिक संस्थाबाट सम्बन्धन लिई संचालन हुने शैक्षिक संस्थाको स्वीकृति, प्रत्यायन तथा नियमन
१३. प्रदेश तथा स्थानीय तहको शैक्षिक विषयमा समन्वय
१४. विश्वविद्यालय अनुदान आयोग, केन्द्रीय विश्वविद्यालय खुला विश्वविद्यालय र केन्द्रीयस्तरका शैक्षिक प्रतिष्ठान

१५. छात्रवृत्ति र विद्वत्वृत्तिसम्बन्धी नीति र मापदण्ड
१६. शैक्षिक अध्ययन, अनुसन्धानको स्वीकृति सम्बन्धी नीति, कानुन र मापदण्ड
१७. राष्ट्रिय प्राज्ञिक अनुसन्धान तथा शैक्षिक तथ्याङ्क व्यवस्थापन
१८. शैक्षिक गुणस्तर मानक निर्धारण, मापन तथा नियमन
१९. राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड, प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद्
२०. विज्ञान प्रविधि सम्बन्धी नीति, कानुन, मापदण्ड
२१. वैज्ञानिक, अन्तरिक्ष विज्ञान र खगोल विज्ञान सम्बन्धी अध्ययन तथा अनुसन्धान
२२. विज्ञान र प्रविधिको खोज, अनुसन्धान, आविष्कार, प्रवर्द्धन र विकास
२३. विज्ञान प्रविधि विषयक तथ्यांक संकलन, प्रशोधन र सर्वेक्षणको मापदण्ड
२४. पारमाणविक प्रविधि, रेडियोधर्मी पदार्थहरूको गुणस्तर तथा उपयोग सम्बन्धी तथ्याङ्क प्रणालीको स्थापना व्यवस्थापन र नियमन
२५. जैविक तथा पारमाणविक प्रविधिको उपयोग तथा प्रवर्द्धन, नियन्त्रण र नियमन
२६. ओजोन अध्ययन, सौर्य–विकीरण मापन तथा सुचना प्रवाह
२७. वैज्ञानिक उपकरण क्यालिव्रेशन तथा प्रमाणीकरण
२८. रासायनिक पदार्थको उपयोग तथा प्रवर्द्धन, नियन्त्रण र नियमन
२९. पारमाणविक पदार्थ, बेवारिसे स्रोतहरूको खोज तथा पुनर्लाभ र व्यवस्थापन
३०. आणविक ऊर्जा सम्बन्धी नीति, कानुन, मापदण्ड, कार्यान्वयन र नियमन
३१. नेपाल विज्ञान तथा प्रविधि प्रज्ञा प्रतिष्ठान, राष्ट्रिय विधि विज्ञान प्रष्ठिान, प्लानेटोरियम, वेधशाला र विज्ञान सङ्ग्रहालय
३२. मन्त्रालय सम्बन्धी राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय संघसंस्थासंग सन्धि, सम्झौता अभिसन्धि, सम्पर्क र समन्वय
३३. मन्त्रालय सम्बन्धी सार्वजनिक संस्थान, प्राधिकरण, समिति प्रतिष्ठान, कम्पनी आदिको संचालन र नियमन
३४. नेपाल शिक्षा सेवाको सञ्चालन (आर्कियोलजी समूहबाहेक)

उपर्युक्त बमोजिमको कार्यहरू सम्पादन गर्न मन्त्रालयमा ७ वटा महाशाखाहरू ३० वटा शाखा रहेका छन् ।

३. मन्त्रालयमा रहने कर्मचारी सङ्ख्या र कार्यविवरण

३.१ मन्त्रालयको विद्यमान संगठन संरचना

शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयको संगठन संरचना

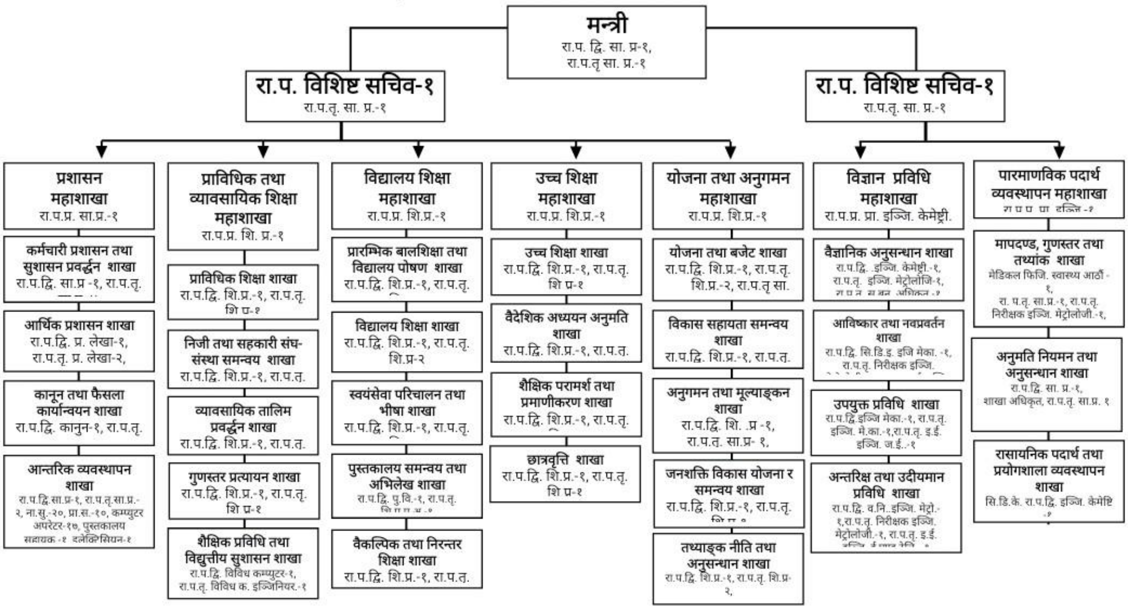

३.२ मन्त्रालयको विद्यमान दरबन्दीको अवस्था

शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयको विद्यमान दरबन्दीको विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

सि.नं	पदको नाम	श्रेणी/स्तर	सेवा	समूह	उपसमूह	स्वीकृत पद
१	सचिव	विशिष्ट	_	_		२
२	सहसचिव	रा.प.प्रथम	प्रशासन	सामान्य प्रशासन		१
३	सहसचिव	रा.प.प्रथम	इन्जि.	केमेष्ट्री		१
४	सहसचिव	रा.प.प्रथम	इन्जि.			१
५	सहसचिव	रा.प.प्रथम	शिक्षा	शिक्षा प्रशासन		४
६	उपसचिव	रा.प.द्वितीय	प्रशासन	सामान्य प्रशासन		४
७	सि.डि.इ.	रा.प.द्वितीय	इञ्जिनियर	विल्डी.एण्डआ.		०
८	सि.डि.के.	रा.प.द्वितीय	इन्जिनियर	केमेष्ट्री		२
९	उपसचिव	रा.प.द्वितीय	शिक्षा	शिक्षा प्रशासन		१७
१०	उपसचिव	रा.प.द्वितीय	प्रशासन	लेखा		१
११	वरिष्ठ पुस्तकालय अधिकृत	रा.प.द्वितीय	शिक्षा	पुस्तकालय विज्ञान		१
१२	व.बा.स.अ.	रा.प.द्वितीय	कृषि	बाली संरक्षण		०
१३	उपसचिव	रा.प.द्वितीय	न्याय	कानुन		१
१४	सि.डि.इ.	रा.प.द्वितीय	इन्जि.	मेट्रोलोजी		१
१५	सि.डि.इ.	रा.प.द्वितीय	इन्जि.	मेकानिकल		२
१६	उपसचिव (सूचना	रा.प.द्वितीय	विविध			१

	प्रविधि)					
१७	मेडिकल फिजिसिष्ट	आठौं	स्वास्थ्य			१
१८	शाखा अधिकृत	रा.प.तृतीय	प्रशासन	सामान्य प्रशासन		१३
१९	लेखा अधिकृत	रा.प.तृतीय	प्रशासन	लेखा		२
२०	शाखा अधिकृत	रा.प.तृतीय	शिक्षा	शिक्षा प्रशासन	निरीक्षण	२२
२१	कम्प्युटर अधिकृत	रा.प.तृतीय	विविध	_		१
२२	कम्प्युटर इञ्जिनियर	रा.प.तृतीय	विविध	_		१
२३	इन्जिनियर	रा.प.तृतीय	इन्जि.	जियोलोजी		०
२४	इन्जिनियर	रा.प.तृतीय	इन्जि.	मेकानिकल		१
२५	इन्जिनियर	रा.प.तृतीय	इन्जि.	मेट्रोलोजी		४
२६	इन्जिनियर	रा.प.तृतीय	इञ्जि.	जनरल इलेक्ट्रिक		२
२७	इन्जिनियर	रा.प.तृतीय	इञ्जि.	इलेक्ट्रोनिक एण्ड टेलिकम्युनिकेसन		१
२८	इन्जिनियर	रा.प.तृतीय	इञ्जि.	केमेष्ट्री		१
२९	पुस्तकालय अधिकृत	रा.प.तृतीय	शिक्षा	शिक्षा प्रशासन		१
३०	शाखा अधिकृत	रा.प.तृतीय	कृषि			०
३१	शाखा अधिकृत	रा.प.तृतीय	न्याय	कानुन		२
३२	तथ्याङ्क अधिकृत	रा.प.तृतीय	तथ्याङ्क			१
३३	स.वन अधिकृत	रा.प.तृतीय	वन	ज.फरेष्ट्री		१
३४	नायब सुब्बा	रा.प.अनं.प्रथम	प्रशासन	सा.प्र.		२०
३५	लेखापाल	रा.प.अनं.प्रथम	प्रशासन	लेखा		२
३६	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्रथम	शिक्षा	शि.प्र.	निरीक्षण	१०
३७	पुस्तकालय सहायक	रा.प.अनं.प्रथम	शिक्षा	पु.विज्ञान	पु.विज्ञान	१
३८	कम्प्युटर अपरेटर	रा.प.अनं.प्रथम	विविध	_		१७
३९	टेलिफोन अपरेटर	रा.प.अनं.प्रथम	विविध	_		१
४०	इलेक्ट्रिसियन	रा.प.अनं.प्रथम	इन्जिनियरिङ्ग	मे.इ.	ज.मे.	१
४१	टाईपिष्ट	वेगअनुसार	प्रशासन	_		०
४२	जनरल टेक्निसियन	रा.प.अनं.द्वितीय	विविध			०
४३	खरिदार	रा.प.अनं.द्वितीय	प्रशासन	सा.प्र.		०
४४	हलुका सवारी चालक	श्रेणीविहीन				१५
४५	कार्यालय सहयोगी	श्रेणीविहीन	प्रशासन			२५
४६	पाले	श्रेणीविहीन	प्रशासन			०
४७	माली	श्रेणीविहीन	_			०
४८	कूचीकार	श्रेणीविहीन	_			०
				जम्मा		**१८५**

३.३ महाशाखा र शाखागत कार्यविवरण

(क) प्रशासन महाशाखा

१. मन्त्रिपरिषद्को बैठक तथा संसदमा पेश गर्नुपर्ने प्रशासनसम्बन्धी नीतिगत निर्णयका विषयहरू।

२. मन्त्रालय र अन्तर्गतका निजामती कर्मचारीहरूको नियुक्ति, सरूवा, पदस्थापना, पुरस्कार, विभागीय सजाय, अवकाश, स्वदेशी तथा विदेशी तालिम, अध्ययन, भ्रमण, गोष्ठी, सेमिनारसम्बन्धी कार्यहरू।

३. मन्त्रालयको स्वीकृत बार्षिक बजेट र आर्थिक कार्यविधि नियमावलीको परिधिमा रही खर्च गर्ने, लेखा परीक्षण गराउनेसम्बन्धी कार्यहरू।

४. मन्त्रालयको चालु तथा पूँजिगततर्फको बजेट तयार गर्ने गराउने, निकासा गर्ने, गराउने, केन्द्रीय हिसाब तयार गरी पेश गर्ने, गराउने कार्यहरू।

५. मन्त्रालय तथा मातहत निकायहरूको केन्द्रीय हिसाब तयार गरी पेश गर्ने गराउने र बेरूजु फछ्र्यौट गर्ने गराउने कार्यहरू।

६. कर्मचारीको कार्य सम्पादन मूल्यांकन र अन्य गतिविधि र कृयाकलापहरूको व्यक्तिगत अभिलेख अद्यावधिक राख्ने-राख्न लगाउने कार्यहरू।

७. कानुनी राय परामर्श, ऐन-नियमको मस्यौदा राजपत्रमा सूचना प्रकाशन, रिट निवेदनहरूको लिखित जवाफसम्बन्धी कार्यहरू।

८. नागरिकले पाउनुपर्ने सेवा, सुविधा समूचित ढंगले पाए नपाएको, नागरिक बडापत्रको कार्यान्वयन स्थिति एवम् मानव संशाधन विकासका कार्यहरू।

९. प्रदेश तथा स्थानीय तहसंग सम्बन्धित शैक्षिक निकायहरूसंग सम्बन्धित जनशक्ति व्यवस्थापन, सहयोग, समन्वय तथा अनुगमनसम्बन्धी कार्यहरू।

१०. सबै महाशाखाहरूको प्रशासकीय कार्य सम्पादन गर्न समन्वय, सहयोग र नेतृत्वदायी कार्यहरू।

११. मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरूको कर्मचारीहरूको सेवा, शर्त तथा वृत्ति विकास लगायतका प्रचलित ऐन नियमसम्बन्धी कार्यहरू।

१२. आफ्नो महाशाखा अन्तर्गतका शाखाहरूको कार्यक्रम संचालन गर्दा आवश्यकता अनुसार लागत अनुमान स्वीकृत गर्ने, बोलपत्र तथा दरभाउपत्रसम्बन्धी कागजातहरू स्वीकृत गर्ने, कार्यविवरण स्वीकृत गर्ने तथा परामर्शदाता एवम् आपूर्तिकर्ताहरूसंग सम्झौता गर्ने कार्यहरू।

१३. आफ्नो महाशाखा अन्तर्गका शाखाहरूको लागि विनियोजन भएको बजेटबाट कार्यक्रम तयार गरी बजेट बाँडफाँड गराई स्वीकृत गर्ने व्यवस्था मिलाउने र गरी खरीद योजना तयार गर्न लगाउने कार्यहरू।

१४. मन्त्रालय र मातहतका निकाय, कार्यालयसंग सम्बन्धित जनगुनासो तथा उजुरी सुन्ने र सोको आवश्यक कारवाही गरी फछ्र्यौट गर्ने कार्यहरू ।

१५. हेलो सरकार कक्षसंचालन निर्देशिका २०६८ अनुसारका कार्यहरू संपादन गर्न आवश्यक पर्ने भौतिक साधनहरू (जस्तैः फ्याक्स, फोटोकपी, ल्यापटप, मोबाइल, इन्टरनेट, हलुका सवारी साधन, आदि) को प्राप्ति र तिनको सदुपयोग सुनिश्चित गर्नेसम्बन्धी कार्यहरू।

१६. मन्त्रालयले तोकेबमोजिम अन्य कार्यहरू।

(ख) प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा महाशाखा

१. मन्त्रिपरिषद्को बैठक, संसद, माननीय मन्त्रीज्यूसमक्ष पेश गर्नुपर्ने र नीतिगत निर्णय लिनुपर्ने विषयमा रायसहित पेश गर्नेसम्बन्धी कार्यहरू।

२. प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिमसम्बन्धी कामको व्यवस्था गर्ने गराउने कार्यहरू।

३. संघ, संस्था दर्ता गर्ने क्रममा मन्त्रालयको तर्फबाट राय प्रदान गर्नेसम्वन्धी कार्य गराउने तथा निर्णय गर्ने, कार्यहरू।

४. कुनै निकायले महाशाखासम्बन्धी विषयमा राय प्रतिक्रिया माग गरेकोमा मन्त्रालयको प्रचलित नीति र सिद्धान्त बमोजिम राय प्रतिक्रिया पठाउनेसम्बन्धी कार्यहरू।

५. आफ्नो महाशाखा अन्तगतका शाखाहरूका कर्मचारीहरूको समय पालनालाई नियमित गर्नेसम्बन्धी कार्यहरू।

६. प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिमसम्बन्धी शिक्षण संस्थाहरूबाट सम्बन्धित ऐन तथा नियमावली र अरू प्रचलित कानुनको पालना भए नभएको विषयमा अनुगमन तथा निरीक्षण गरी गराई आवश्यकतानुसार कारवाही गर्ने वा सोको निम्ति पेश गर्नेसम्बन्धी कार्यहरू।

७. महाशाखाको कार्य क्षेत्र अन्तर्गतका अन्य विषयमा प्रचलित ऐन नियम र नीति निर्णयको सीमाभित्र रही अन्तिम टुङ्गो लगाउने वा सोको व्यवस्था मिलाउने र त्यस्ता नीति नियममा संशोधन सुधार गर्नुपर्ने भएमा सोको राय पेश गर्नेसम्बन्धी कार्यहरू।

८. आफ्नो महाशाखा अन्तर्गका शाखाहरूको लागि विनियोजन भएको बजेटबाट बजेट फाँडफाँड तयार गरी स्वीकृत गर्ने, कार्यक्रम तयार गरी गराई स्वीकृत गर्ने व्यवस्था मिलाउने र प्रशासन महाशाखासंग समन्वय गरी खरीद योजना तयार गर्न लगाउने सम्बन्धी कार्यहरू।

९. प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिमका क्षेत्रमा काम गर्ने गैरसरकारी संस्थाहरूसंग कार्यमा समन्वय गर्ने कार्यहरू।

१०. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा विकासका लागि आवश्यक नीति, नियमहरूको तर्जुमा गर्ने एवम् विषयगत कार्यहरू।

११. प्राविधिक शिक्षासम्बन्धी कार्यहरू गर्ने र निर्णय कार्यान्वयन गराउने कार्यहरू।

१२. मेडिकल तथा इन्जिनियरिङ्ग लगायतका प्राविधिक विषयमा उच्च शिक्षा अध्ययनको लागि छात्रवृत्ति माग गर्ने गराउनेसम्बन्धी कार्यहरू।

१३. प्रविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद्संग समन्वय तथा आवश्यकता अनुसार निर्देशन दिने कार्यहरू।

१४. प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् र यससम्बन्धी अन्य संस्थाहरूलाई व्यवस्थापकीय सहयोग प्रदान गर्नेसम्बन्धी कार्यहरू।

१५. प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिमसम्बन्धी अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्ने र यससम्बन्धी प्रशासन सञ्चालन गर्नेसम्बन्धी कार्यहरू।

१६. निजी क्षेत्रमा सञ्चालित मेडिकल तथा इन्जिनियरिङ कलेजहरूले दिनुपर्ने छात्रवृत्तिको कोटा निर्धारण गर्नेसम्बन्धी कार्यहरू।

१७. नेपाल मेडिकल काउन्सिल, नेपाल इन्जिनियरिङ् परिषद् तथा नेपाल नर्सिङ परिषद्, नेपाल फार्मेसी परिषद्, नेपाल स्वास्थ्य परिषद् लगायत अन्य सम्बन्धित परिषद्संग समन्वय गर्ने कार्यहरू।

१८. प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम प्रदायक शैक्षिक संस्थाहरूको निरीक्षण, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गरी आवश्यक सुधारका लागि पृष्ठपोषण दिनेसम्बन्धी कार्यहरू।

१९. प्राविधिक शिक्षा क्षेत्रमा काम गर्ने गैरसरकारी संस्थाहरूसंग आवश्यक समन्वय गर्ने।

२०. उच्च तथा प्राविधिक शिक्षामा छात्रवृत्ति व्यवस्थापनसम्बन्धी नीति, नियमको तर्जुमा गर्ने।

२१. उच्च तथा प्राविधिक शिक्षा अध्ययन गर्नका लागि मन्त्रालयलाई स्वदेश तथा विदेशबाट प्राप्त सबै तहका छात्रवृत्तिका लागि उम्मेदवार छनौट गर्ने, सिफारिस गर्ने र यसको अभिलेख व्यवस्थापन गर्नेसम्बन्धी कार्यहरू।

२२. स्वदेश अथवा विदेशमा अध्ययन वा तालिममा जाने र फर्केर आएका व्यक्तिहरूको अभिलेख व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्यहरू।

२३. मित्रराष्ट्रहरूसंग समन्वय गरी नेपालका लागि प्राथमिकता प्राप्त विभिन्न विषय र तहमा छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउन पहल गर्ने, गराउने कार्यहरू।

२४. छात्रवृत्तिमा छनौट भई अध्ययन गरेका वा छनौट भएर पनि अध्ययन गर्न नजाने विद्यार्थीलाई बिगो निर्धारणसम्बन्धी कार्यहरू गर्ने, गराउने।

२५. नेपालमा नेपाली भाषा लगायतका विभिन्न विषयमा अध्ययन गर्न आउने विदेशी नागरिकका लागि नेपाल सरकारबाट प्रदान गरिने छात्रवृत्ति व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्य गर्ने, गराउनेसम्बन्धी कार्यहरू।

२६. मन्त्रालयलाई स्वदेश तथा विदेशबाट प्राप्त सबै तहका छात्रवृत्तिका लागि उम्मेदवार छनौट गर्ने, सिफारिस गर्ने र यसको अभिलेख व्यवस्थापन गर्नेसम्बन्धी कार्यहरू।

२७. निजी क्षेत्रमा संचालित मेडिकल तथा इन्जिनियरिङ्ग लगायत प्राविधिक विषयमा कलेजहरूले दिनुपर्ने छात्रवृत्तिको कोटा निर्धारण गर्नेसम्बन्धी कार्यहरू।

२८. प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम निर्देशक समितिको सचिवालयसम्बन्धी कार्यहरू।

२९. शिक्षामा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको प्रयोगसम्बन्धी नीति, नियम तथा निर्देशिका निर्माण गरी लागू गर्ने गराउनेसम्बन्धी कार्यहरू।

३०. सञ्चार माध्यमहरूसंग समन्वय र सहकार्य गरी शैक्षिक नीतिहरूको कार्यान्वयनमा सहजीकरण गर्ने कार्यहरू।

३१. मन्त्रालयले तोकेबमोजिम अन्य कार्यहरू।

(ग) विद्यालय शिक्षा महाशाखा

१. मन्त्रिपरिषद्को बैठक, संसद तथा माननीय मन्त्रीज्यू समक्ष पेश गर्नुपर्ने र नीतिगत निर्णय लिनुपर्ने विषयमा राय सहित पेश गर्नेसम्बन्धी कार्यहरू।

२. प्रारम्भिकबाल शिक्षासंग सम्बन्धी नीति तर्जुमा गर्ने मापदण्ड निर्धारण गर्ने आवश्यक समन्वय गर्ने कार्यहरू।

३. आधारभूत तथा माध्यमिक विद्यालय र शिक्षक दरबन्दी कोटा सम्बन्धमा योजना महाशाखासंग समन्वय गरी वितरणको व्यवस्था गर्ने कार्यहरू।

४. विद्यालयतहको छात्रवृत्ति माग तथा छनौट व्यवस्था गर्ने, गराउने कार्यहरू।

५. महिला शिक्षासम्बन्धी निर्देशिका तयार गर्ने, गर्न लगाउने कार्यहरू।

६. शिक्षक प्रशिक्षणसम्बन्धी कार्यक्रममा समन्वय ल्याई कार्यान्वयन गर्ने, गराउने लगाउने कार्यहरू।

७. विद्यालयहरूका लागि आवश्यक रकम बजेटमा व्यवस्था गर्नेसम्बन्धी कार्यहरू।

८. विद्यालयमा कार्यरत शिक्षक तथा कर्मचारीहरूको सरूवा र काज सम्वन्धमा निर्देशन दिने र निर्णय गर्ने कार्यहरू।

९. कुनै निकायले महाशाखासम्बन्धी विषयमा राय प्रतिक्रिया माग गरेकोमा मन्त्रालयको प्रचलित नीति र सिद्धान्त बमोजिम राय प्रतिक्रिया पठाउनेसम्बन्धी कार्यहरू।

१०. महाशाखासम्बन्धी कार्यमा कुनै निकाय वा पदाधिकारीसंग राय लिनुपरेमा राय लिनेसम्बन्धी कार्यहरू।

११. आफ्नो महाशाखा अन्र्तगतका शाखाहरूका कर्मचारीहरूको समय पालना गर्नेसम्बन्धी कार्यहरू।

१२. शिक्षण संस्थाहरूबाट प्रचलित ऐन तथा नियमावली र अरू प्रचलित कानुनको पालना भए नभएको विषयमा अनुगमन तथा निरीक्षण गरी गराई आवश्यकतानुसार कारवाही गर्ने वा सोको निम्ति पेश गर्नेसम्बन्धी कार्यहरू।

१३. महाशाखाको कार्यक्षेत्र अन्तरर्गतका अन्य विषयमा प्रचलित ऐन नियम र नीति निर्णयको सीमाभित्र रही अन्तिम टुङ्गो लगाउने वा सोको व्यवस्था मिलाउने र त्यस्ता नीति नियममा संशोधन सुधार गर्नुपर्ने भएमा सोको राय पेश गर्नेसम्बन्धी कार्यहरू।

१४. आफ्नो महाशाखा अन्तर्गतका कर्मचारीहरूको कार्यालय समयबाहिर काम–काज गराउँदा अर्थ मन्त्रालयको स्वीकृत नम्र्स र स्वीकृत कार्यक्रर्मसम्बन्धी कार्यहरू।

१५. आफ्नो महाशाखा अन्तर्गका शाखाहरूको लागि विनियोजन भएको बजेटबाट बजेट फाँडफाँड तयार गरी स्वीकृत गर्ने, कार्यक्रम तयार गरी गराई स्वीकृत गर्ने व्यवस्था मिलाउने र प्रशासन महाशाखासंग समन्वय गरी खरीद योजना तयार गर्न लगाउनेसम्बन्धी कार्यहरू।

१६. सरकारी, सार्वजानिक र सामुदायिक पुस्तकालयहरूसम्बन्धी नीति, नियम तथा योजना र सोसम्बन्धी कार्यमा समन्वय र सहजीकरण गर्नेसम्बन्धी कार्यहरू।

१७. शिक्षामा समावेशीकरण र लैङ्गिक विषयहरूको समन्वय गर्नेसम्बन्धी कार्यहरू।

१८. स्वयम् सेवा परिचालन तथा भीषा सिफारिससम्बन्धी नीति, नियम तथा योजना तर्जुमा गर्ने, गराउने कार्यहरू।

१९. शैक्षिक परामर्शसम्बन्धी सस्थाहरूको अनुमति, नवीकरण, अनुगन तथा मूल्यांकन गर्ने, गराउने कार्यहरू।

२०. शैक्षिक प्रमाणिकरणसम्बन्धी कार्यहरू गर्ने, गराउने कार्यहरू।

२१. वैकल्पिक तथा निरन्तर शिक्षासम्बन्धी नीति, नियम तथा योजनासम्बन्धी कार्य गर्ने, गराउने कार्यहरू।

२२. राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डसंग सम्बन्धित नीति, नियम तथा योजनासम्बन्धी कार्यमा समन्वय गर्ने, गराउने कार्यहरू।

२३. विद्यालयतहमा संचालन हुने पोषणसम्बन्धी नीति, नियम तथा योजनासम्बन्धी कार्यहरू गर्ने, गराउने कार्यहरू।

२४. शिक्षासम्बन्धी समय समयमा हुने अध्ययन जाँचवुझ छानविन समितिको लागि आवश्यक व्यवस्थापन गर्ने कार्यहरू।

२५. विभिन्न आयोग, अध्ययन, जाँचबुझ समिति, अध्ययन कार्यदलमार्फत् प्राप्त प्रतिवेदन लगायत पुराना महत्वपूर्ण अभिलेखहरूको संरक्षण व्यवस्थापन गर्ने कार्यहरू।

२६. विद्यालय तहका पाठ्यक्रम तथा पाठ्यपुस्तकसम्बन्धी नीति, नियम तथा योजनासम्बन्धी कार्यहरू गर्ने, गराउने कार्यहरू।

२७. जनक शिक्षासंग सम्बन्धित नीति, नियम, तथा योजनासम्बन्धी कार्यहरू गर्ने, गराउने कार्यहरू।

२८. मन्त्रालयले तोकेबमोजिम अन्य कार्यहरू।

(घ) उच्च शिक्षा महाशाखा

१. मन्त्रिपरिषद्को बैठक, संसद, माननीय मन्त्रीज्यू समक्ष पेश गर्नुपर्ने र नीतिगत निर्णय लिनुपर्ने विषयमा रायसहित पेश गर्नेसम्बन्धी कार्यहरू।

२. निजी स्रोतमा विदेशमा अध्ययन गर्न जाने विद्यार्थीहरूका लागि विषय स्वीकृति तथा विदेशी मुद्रा उपलव्ध गराउने सम्वन्धमा सम्वन्धित निकायमा सिफारिश गर्ने, गराउनेसम्बन्धी कार्यहरू।

३. विश्वविद्यालयहरूसम्बन्धी कार्यको आवश्यक व्यवस्था गर्ने विषयगत कार्यहरू।

४. उच्च शिक्षा संचालन गर्ने संस्था दर्तागर्ने क्रममा मन्त्रालयको तर्फबाट राय प्रदान गर्नेसम्बन्धी कार्य गराउने तथा निर्णय गर्ने, गराउने कार्यहरू।

५. कुनै निकायले महाशाखासम्बन्धी विषयमा राय प्रतिक्रिया माग गरेकोमा मन्त्रालयको प्रचलित नीति र सिद्धान्त बमोजिम राय प्रतिक्रिया पठाउनेसम्बन्धी कार्यहरू।

६. आफ्नो महाशाखा अन्र्तगतका शाखाहरूका कर्मचारीहरूको समय पालनासम्बन्धी कार्यहरू।

७. विश्वविद्यालय एवम् शिक्षण संस्थाहरूले प्रचलित ऐन तथा नियमावली र अरू प्रचलित कानुनको पालना भए–नभएको विषयमा अनुगमन तथा निरीक्षण गरी गराई आवश्यकतानुसार कारवाही गर्ने वा सोको निम्ति पेश गर्नेसम्बन्धी कार्यहरू।

८. महाशाखाको कार्यक्षेत्र अन्तर्गतका अन्य विषयमा प्रचलित ऐन नियम र नीति निर्णयको सीमाभित्र रही अन्तिम टुङ्गो लगाउने वा सोको व्यवस्था मिलाउने र त्यस्ता नीति नियममा संशोधन सुधार गर्नुपर्ने भएमा सोको राय पेशगर्नेसम्बन्धी कार्यहरू।

९. आफ्नो महाशाखा अन्तर्गका शाखाहरूको लागि विनियोजन भएको बजेटबाट बजेट फाँडफाँड तयार गरी स्वीकृत गर्ने, कार्यक्रम तयार गरी गराई स्वीकृत गर्ने व्यवस्था मिलाउने र प्रशासन महाशाखासंग समन्वय गरी खरीद योजना तयार गर्न लगाउनेसम्बन्धी कार्यहरू।

१०. उच्च शिक्षासंग सम्बन्धित शैक्षिक नीति, नियम, योजना तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गर्ने कार्यहरू।

११. प्राज्ञिक अनुसन्धानमा संलग्न उच्च शिक्षासम्बन्धी सङ्घ–संस्थाहरूसंग समन्वय गर्ने कार्यहरू।

१२. वैदेशिक शिक्षण संस्था तथा विश्व विद्यालयहरूसंग सम्पर्क विन्दुको काम गरी विदेशी शिक्षण संस्था वा विश्वविद्यालयसंग सम्बन्धन लिई उच्च शिक्षा सञ्चालन गर्नका लागि नीतिगत व्यवस्थासम्बन्धी कार्यको समन्वय गर्ने कार्यहरू।

१३. विदेशी शिक्षण संस्थाले नेपालमा उच्च शिक्षा सञ्चालन गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक नीति, नियम र निर्देशिकासम्बन्धी कार्यहरू।

१४. विदेशी शिक्षण संस्थासंग सम्बन्धन लिई सञ्चालन गर्न चाहने क्याम्पस तथा शैक्षिक संस्थाहरूको सञ्चालन अनुमति, ठाँउसारी, नाम परिवर्तन, गाभ्ने तथा खारेजीसम्बन्धी कार्यहरू।

१५. प्रचलित कानुन बमोजिम नेपाल सरकारको सम्बन्धन लिई सञ्चालनमा आएका शिक्षण संस्थाहरूको निरीक्षण तथा अनुगमन गर्ने तथा संस्थाहरूको सम्बन्धन नवीकरण गर्नेसम्बन्धी कार्यहरू।

१६. केन्द्रिय विश्वविद्यालयका उपकुलपतीहरूलाई मन्त्रालयको सल्लाहकार समूहको रूपमा विकास गर्ने आवश्यक कार्यहरू गर्ने।

१७. विश्वविद्यालय अनुदान आयोग र विश्वविद्यालयहरूसंग समन्वयसम्बन्धी कार्यहरू।

१८. मन्त्रालयसंग सम्बन्धित नीति, नियम, तथा योजनाको विश्लेषण र सोसंग सम्बन्धित अनुसन्धानसम्बन्धी कार्यहरू।

१९. उच्च शिक्षा विकासका लागि गर्नुपर्ने नीतिगत सुधारका लागि अनुसन्धात्मक कार्यहरू।

२०. उच्च शिक्षाको क्षेत्रमा प्राविधिक विषयमा मनसाय–पत्र प्रदान गर्नेसम्बन्धी नीति, नियम निर्माणसम्बन्धी कार्यहरू।

(ङ) योजना तथा अनुगमन महाशाखा

१. मन्त्रिपरिषद्को बैठक, संसद र माननीय मन्त्रीज्यू समक्ष पेश गर्नुपर्ने र नीतिगत निर्णय लिनुपर्ने विषयमा रायसहित पेश गर्नेसम्बन्धी कार्यहरू।

२. स्वीकृत परियोजना अन्तर्गतका विदेशी सल्लाहाकार, स्वयंसेवक तथा विशेषज्ञहरूको अफिसियल र गैरपर्यटकीय भीषा सिफारिससम्बन्धी कार्यहरू।

३. नेपाल सरकारको तर्फबाट हस्ताक्षर भएको Project हरूको Proposal मा उल्लेख भएका सामग्रीहरू झिकाउने कार्यहरू।

४. शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि र योजनाहरूको अध्ययन तथा अनुसन्धान गर्ने, जनशक्तिको प्रक्षेपण गर्ने, उत्पादन गर्ने र योजना र कार्यक्रम विकास गर्नेसंग सम्बन्धित कार्यहरू।

५. मन्त्रालय र अन्तर्गतका सम्पूर्ण कार्यक्रमहरूको योजना र कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्ने गराउने, मार्ग निर्देशन दिने र सोको विवरण अद्यावधिक गरी राख्न लगाउने कार्यहरू।

६. वैदेशिक सहायता ऋण अनुदानसंग सम्बन्धित सम्पूर्ण कार्यक्रम/आयोजनाहरूको विवरण अध्यावधिक राख्ने र सोसंग सम्बन्धित कार्यक्रमहरूमा समन्वय गर्ने कार्यहरू।

७. योजना तथा कार्यक्रमसम्बन्धी बैठकहरूमा भाग लिने, लिन लगाउने कार्यहरू।

८. कुनै निकायले महाशाखासम्बन्धी विषयमा राय प्रतिक्रिया माग गरेकोमा मन्त्रालयको प्रचलित नीति र सिद्धान्त बमोजिम राय प्रतिक्रिया पठाउने कार्यहरू।

९. राष्ट्रिय योजना आयोगबाट प्राप्त मार्गदर्शन तथा बजेट सिलिङको आधारमा विभिन्न निकायहरूको निमित्त वार्षिक बजेट सिलिङ स्वीकृत गराई पठाउनेसम्बन्धी कार्यहरू।

१०. शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधिसम्बन्धी आवधिक योजना र मध्यावधिक खर्च संरचना तयार गरी मन्त्रालयबाट स्वीकृती गराई राष्ट्रिय योजना आयोगमा पेश गर्ने, गराउने कार्यहरू।

११. शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि र अन्तर्गतका निकायबाट तयार भएका वार्षिक कार्यक्रमहरूको चेक जाँच गरी सचिवबाट स्वीकृत गराएर राष्ट्रिय योजना आयोगमा पेश गर्ने कार्यहरू।

१२. अर्थ मन्त्रालयसंग छलफल गरी मन्त्रालयको बजेटलाई अन्तिम रूप दिने कार्यहरू।

१३. शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधिसम्बन्धी योजना तथा कार्यक्रममा लगानीको लागि दातृ निकायहरूसंग छलफल गर्ने र वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रमबारे परामर्श गर्नेसम्बन्धी कार्यहरू।

१४. SAARC, BIMSTEC जस्ता अन्तराष्ट्रिय संस्थाहरू शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधिसम्वन्धी विषयहरूमा सम्पर्क विन्दुको रूपमा काम गर्ने कार्यहरू।

१५. वैदेशिक सहायतामा संचालित योजनाहरूको नियमित समीक्षा गर्ने कार्यहरू।

१६. शहीद प्रतिष्ठान लगायतका नेपाल सरकारको अनुदान पाइरहेका संस्थाहरू र सरकारबीच नीतिगत समन्वय गर्ने कार्यहरू।

१७. नेपाल सरकारको बजेट खर्च हुने शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि क्षेत्रमा संचालन हुने क्रियाकलापहरूमा र कुनै निकायले महाशाखाको राय प्रतिक्रिया माग गरेकोमा मन्त्रालयको प्रचलित नीति र सिद्धान्तबमोजिम राय प्रतिक्रिया दिनेसम्बन्धी कार्यहरू।

१८. महाशाखासम्बन्धी कार्यमा कुनै निकाय वा पदाधिकारीसंग राय लिनु परेमा राय माग गर्ने कार्यहरू।

१९. महाशाखाको कार्यक्षेत्र अन्तरर्गतका अन्य विषयमा प्रचलित ऐन नियम र नीति निर्णयको सीमाभित्र रही अन्तिम टुङ्गो लगाउने वा सोको व्यवस्था मिलाउने र त्यस्ता नीति नियममा संशोधन सुधार गर्नुपर्ने भएमा सोको राय पेश गर्ने कार्यहरू।

२०. आफ्नो महाशाखा अन्तर्गतका कर्मचारीहरूको कार्यालय समय बाहिर काम काज गराउदा अर्थ मन्त्रालयको स्वीकृत नर्म्स र स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार खर्च गर्नेसम्बन्धी कार्यहरू।

२१. राज्यका सम्पूर्ण शैक्षिक तथ्याङ्क सङ्कलन गरी गराई व्यवस्थित रूपमा केन्द्रीय अभिलेख राख्न लगाउने र प्रकाशन गर्ने समेतका कार्यहरू।

२२. विभिन्न तह र विषयका डिजिटल पाठहरू निर्माणका लागि नीति नियम निर्माण गर्ने, गराउने कार्यहरू।

२३. अनुगमन योजना तयार गर्ने कार्यहरू।

२४. राष्ट्रिय विकास समाधान समिति, मन्त्रिस्तरीय विकास समस्या समाधान समितिको बैठक संचालनका लागि पूर्व तयारीसम्बन्धी कार्यहरू।

२५. मन्त्रालय अन्तरगत भए गरेका कार्यहरूको समितिगत वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्ने र प्रकाशन गर्ने कार्यहरू।

२६. आफ्नो महाशाखा अन्तर्गका शाखाहरूको लागि विनियोजन भएको बजेटबाट कार्यक्रम तयार गरी बजेट बाँडफाँड गराई स्वीकृत गर्ने व्यवस्था मिलाउने र आन्तरिक व्यवस्थापन शाखासंग समन्वय गरी खरीद योजना तयार गर्न लगाउनेसम्बन्धी कार्यहरू।

२७. आफ्नो महाशाखा अन्तर्गतका शाखाहरूबाट सम्पादन गरिने कार्यक्रमहरू संचालन गर्दा सरकारी खर्चमा मितव्ययितासम्बन्धी निर्देशिकालाई पालना गर्न, गारउने कार्यहरू।

२८. देशको लागि आवश्यक पर्ने विभिन्न प्रकारका जनशक्तिको प्रक्षेपण गर्ने जनशक्ति विकासका लागि योजना बनाउने र जनशक्ति विकाससंग सम्बन्धित नीति, तर्जुमा गर्ने।

२९. प्रदेश तथा स्थानीय स्तरमा आवश्यक पर्ने जनशक्ति विकासका लागि समन्वयको कार्य गर्ने।

३०. मन्त्रालयले तोकेबमोजिम अन्य कार्यहरू।

(च) विज्ञान प्रविधि महाशाखा

१. विज्ञान प्रविधिका विविध विधाहरूमा नीति निर्माण र मौजुदा निति आवश्यकता अनुसार परिमार्जन गर्ने।

२. विज्ञान प्रविधिका विविध विधाहरूमा अध्ययन अनुसन्धान गर्न प्राथमिकता निर्धारण गर्ने।

३. विज्ञान प्रविधिका विविध विधाहरूमा भएका नविनतम खोज, अनुसन्धान नतिजा र प्रविधिवारे सुशुचित गराउने।

४. विज्ञान प्रविधिका विविध विधाहरूमा गोष्ठी, सेमिनार, तालिम, सम्मेलन आयोजना गर्ने।

५. विज्ञान प्रविधिका विविध विधाहरूमा आयोजना हुने अन्तर्राष्ट्रिय सभा सम्मेलनमा सहभागीता जनाउने।

६. देशमा उपलव्ध स्रोत साधन तथा जनशक्तिको अधिकतम उपयोगमा विज्ञान प्रविधिलाई सशक्त माध्यमका रूपमा प्रयोग गर्ने।

७. विज्ञान प्रविधिका विविध विधाहरूका राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संघ संगठनहरू विच साझेदारी प्रवर्द्धन गर्ने।

८. विज्ञान प्रविधिको योजनावद्ध विकासलाई देशको सर्वांगिण विकास प्रक्रियासंग आवद्ध गरी कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने।

९. विज्ञान प्रविधिका क्षेत्रमा द्विपक्षीय, वहुपक्षीय, क्षेत्रीय र अन्तराष्ट्रिय निकायहरूसंग आपसी सहयोग र समन्वय अभिवृद्धि गरी क्षेत्रीय एवं अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा उपलब्ध विज्ञान तथा प्रविधि सम्बन्धी ज्ञान र सीपको अधिकतम उपयोगको वातावरण तयार गर्ने।

१०. विज्ञान प्रविधि क्षेत्रको विकास एवं उपयोगका लागि सहजकर्ता, प्रवर्द्धक तथा समन्वयकर्ता समेतको भूमिका निर्वाह गरी कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने।

११. विज्ञान प्रविधि सम्बन्धी विश्वविद्यालयस्तरीय अध्ययन अध्यापनलाई अनुसन्धानसंग आवद्ध गर्न समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गर्ने।

१२. देशका विभिन्न स्थानमा विज्ञान प्रविधि अध्ययन केन्द्रको विकास तथा व्यवस्थापनमा सघाउ पुर्याउने।

१३. वैज्ञानिक, अन्तरिक्ष विज्ञान र खगोल विज्ञान सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान गर्ने, गराउने।

१४. विज्ञान प्रविधि विषयक तथ्याङ्क संकलन, प्रशोधन र सर्वेक्षणको मापदण्ड तयार गर्ने।

१५. विज्ञान प्रविधिको उच्चतम विकासमा दिगो विकास, प्राकृतिक श्रोतको व्यवस्थापन र वातावरण संरक्षणको अवधारणालाई आत्मसात गरी योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयनमा जोड दिने।

१६. विज्ञान प्रविधिको प्रयोगबाट गुणस्तरीय निकासी योग्य वस्तुको उत्पादनलाई बढावा दिई आयात प्रतिस्थापन गर्न सहयोग गर्ने।

१७. विज्ञानप्रविधिका क्षेत्रमा उत्पादित दक्ष जनशक्तिलाई राष्ट्र हितमा परिचालन गर्ने।

१८. वैज्ञानिक तथा प्राविधिज्ञहरूको उच्च मनोवल कायम राखी विदेशमा रहेका अन्तर्राष्ट्रिय ख्यातिप्राप्त नेपाली वैज्ञानिकहरूलाई आकर्षित गर्न र प्रतिभा पलायन न्यूनीकरण गर्न उपयुक्त वातावरण सृजना गर्न पहल गर्ने।

१९. अन्तरिक्ष प्रविधि केन्द्र एवं अति शुक्ष्म प्रविधि केन्द्रहरूको स्थापनाको लागि गृहकार्यको थालनी गर्ने।

२०. निजी क्षेत्र, प्राज्ञिक क्षेत्र र अन्तर्राष्ट्रिय विकास संस्थाहरूसँग निकटतम सम्बन्ध स्थापित गर्दै विज्ञान प्रविधि प्रवर्द्धन सम्बन्धमा नीति बनाउने।

२१. प्रविधिको क्षेत्रमा नवप्रवर्तन र अनुसन्धान तथा विकासमा सघाउ पुरयाउने।

२२. प्रविधिसँग सम्बन्धित शैक्षिक प्रतिष्ठानहरूमा गुणस्तरीय मापदण्ड कायम गर्नको लागि आवश्यक कार्य गर्ने।

२३. विज्ञान प्रविधिको क्षेत्रको विकास गर्न प्रत्यक्ष विदेशी लगानी तथा प्रविधि हस्तान्तरणको लागि पहल गर्ने।

२४. नेपालमा अन्तरिक्ष प्रविधि (Space Technology) को अधिकतम प्रयोग गर्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा पहल गर्ने।

२५. वौद्धिक सम्पत्ति सम्बन्धी अधिकार (Intellectual Property Right), जैविक सुरक्षा (Bio safe), जैविक निगरानी (Bio Survillance) तथा जैविक नैतिकता (Bio-Ethics) जस्ता विषयहरूमा अधिकार सुनिश्चित गर्ने।

२६. तन्तु प्रविधि (Tissues Culture), वन, कृषि र खाद्यान्न, जडिबूटी, च्याउ उत्पादन तथा प्रशोधन प्रणाली र पशु तथा मानव स्वास्थ्य प्रणाली समेतमा जैविक प्रविधिलाई प्रयोगमा ल्याउन निरन्तर रूपमा अनुसन्धान गर्न प्रोत्साहन गर्ने।

२७. विज्ञान प्रविधिका विविध क्षेत्रमा अनुसन्धान, विकास तथा विस्तारमा निजि क्षेत्रको सहभागिता प्रवर्द्धन गर्ने।

२८. विभिन्न प्रविधिहरूको अनुसन्धान, विकास र व्यावसायीकरणका लागि पहल गर्ने।

२९. छिमेकी तथा अन्य विकासोन्मुख देशहरूसंग प्रविधिको आदान प्रदान गर्ने र नेपालका विकास साझेदारहरूसंगको सुसम्बन्धलाई प्रविधिको विकास र विस्तारको निम्ति अधिकतम प्रयोग गर्ने ।

३०. नेपाल विज्ञान तथा प्रविधि प्रज्ञा प्रतिष्ठान, राष्ट्रिय विधि विज्ञान प्रयोगशाला, प्लानेटेरियम, बेधशाला र विज्ञान संग्रहालय सम्बन्धी समन्वयात्मक कार्यहरू गर्ने।

३१. मन्त्रालयले तोके बमोजिमका अन्य कार्यहरू गर्ने।

(छ) पारमाणविक पदार्थ व्यवस्थापन महाशाखा

१. नेपालमा पारमाणविक तथा रेडियोधर्मी पदार्थको तथ्याङ्क प्रणालीको स्थापना, व्यवस्थापन र नियमन सम्वन्धी कार्य गर्ने।

२. पारमाणविक पदार्थ, वेवारिसे श्रोतहरूको खोज तथा पूनर्लाभ र व्यवस्थापन सम्वन्धी कार्य गर्ने।

३. आणविक उर्जा सम्बन्धी नीति, कानुन, मापदण्ड निर्माण, कार्यान्वयन र नियमन गर्ने।

४. रासायनिक पदार्थको उपयोग तथा प्रवर्द्धन, नियन्त्रण र नियमन गर्ने।

५. पारमाणविक एवं नाभिकिय विज्ञानप्रविधिको शान्तिपूर्ण प्रयोगको सुनिश्चितताका लागि आवश्यक मापदण्ड, निर्देशिका, कार्यविधि निर्माण गर्ने।

६. पारमाणविक पदार्थ सम्वन्धी ऐन कार्यन्वयनका लागि आवश्यक नियम, निर्देशिका, मापदण्ड तथा फारमहरू निर्माण गर्ने।

७. पारमाणविक प्रविधिको उपयोग तथा प्रवर्द्धन र त्यसको अनुगमन, नियमन, नियन्त्रण र सो सम्वन्धी जनशक्तिको विकास र उपयोग गर्ने।

८. रेडियोधर्मी पदार्थको आयात, ढुवानी, भण्डारण, जडान, प्रयोग तथा विसर्जन सम्वन्धमा आवश्यकता अनुरूप स्थलगत निरीक्षण गर्ने।

९. पारमाणविक पदार्थको प्रयोग र उपयोग सम्वन्धी सचेतनामुलक कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने।

१०. पारमाणविक प्रविधिको उपयोग तथा विकास सम्वन्धी समयसापेक्ष नीति निर्माण तथा परिमार्जन गर्ने।

११. पारमाणविक विज्ञानका विविध विधाहरूमा अध्ययन अनसन्धान गर्न प्राथमिकता निर्धारण गर्ने।

१२. पारमाणविक विज्ञानका विविध विधाहरूमा नविनतम खोज, अनुसन्धान नतिजा र प्रविधिवारे सुसूचित गराउने।

१३. पारमाणविक विज्ञानका विविध विधाहरूमा गोष्ठी, सेमिनार, तालिम, सम्मेलन आयोजना गर्ने।

१४. पारमाणविक विज्ञानका विविध विधाहरूमा आयोजना हुने अन्तर्राष्ट्रिय, सभा सम्मेलन, तालिम, प्रशिक्षणमा सहभागीताका लागि उपयुक्त उमेद्द्वारको मनोनयन सिफारिश गर्ने।

१५. पारमाणविक प्रविधिको शान्तिपूर्ण प्रयोग तथा विकासका लागि अन्तर्राष्ट्रिय आणविक उर्जा एजेन्सि (International Atomic Energy Agency-IAEA) तथा क्षेत्रीय सहयोग सम्झौता (Regional Cooperative Agreement-RCA) लगायतका निकायहरूसंग आवश्यक समन्वय गर्ने।

१६. अन्तर्राष्ट्रिय आणविक उर्जा एजेन्सी (IAEA) तथा क्षेत्रीय सहयोग सम्झौता (RCA) को प्राविधिक सहायतामा नेपालमा संचालित परियोजनाहरूको अनुगमन, मुल्यांकन, समन्वय तथ्याङ्क प्रणालीको स्थापना र समन्वय सम्वन्धी कार्य गर्ने।

१७. पारमाणविक पदार्थ सम्वन्धी ऐन बमोजिमको नियामक निकाय (Regulatory Board) को सचिवालयको रूपमा कार्य गर्ने।

१८. परमाणु प्रविधि राष्ट्रिय सल्लाहकार समितिको कार्य संचालन सम्वन्धी समन्वय गर्ने।

१९. पारमाणविक विज्ञानका विविध विधाहरूमा नेपाल सरकारलाई राय, परामर्श उपलब्ध गराउने।

२०. मन्त्रालयले तोके बमोजिमका अन्य कार्यहरू गर्ने।

४. `मन्त्रालयत्राट प्रदान गरिने सेवा

नेपालको संविधान र प्रचलित कानुनबमोजिम विद्यालय शिक्षा, प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा, उच्च शिक्षा र विज्ञान तथा प्रविधिसम्बन्धी राष्ट्रिय मापदण्ड, कानुन तथा नीतिहरूको निर्माणका अतिरिक्त मन्त्रालयले निम्न सेवाहरू प्रदान गर्दै आएको छः

- विदेश अध्ययन गर्न जाने विद्यार्थीका लागि वैदेशिक अध्ययन अनुमति-पत्र
- शैक्षिक प्रमाणपत्र प्रमाणीकरण
- विदेशी विद्यार्थी र तिनका आश्रितका लागि भिसा सिफारिस
- सार्वजनिक विद्यालयहरूले खरिद गर्ने विद्यार्थी बसका लागि भन्सार छुट सिफारिस
- शिक्षासम्बन्धी तथ्याङ्क प्रकाशन
- पारमाणविक पदार्थको अनुमति प्रदान

५. मन्त्रालयका महाशाखा, शाखा र जिम्मेवार अधिकारी

माननीय मन्त्रीज्यूको सचिवालय			
क्र.सं.	नाम थर	टेलिफोन नं.	मोवाइल नं.
१	उ.स. अनिता कोइराला	४२११९६५	9841611227
२	शा.अ.प्रविन वावु भट्टराई		9851119992
सचिव (शिक्षा) ज्यूको सचिवालय			
१	शा.अ. श्री एकराज आचार्य		9842848784
सचिव (विज्ञान प्रविधि) ज्यूको सचिवालय			
२	क.अ. श्री केहरसिंह थापा		9847227335

प्रशासन महाशाखा			
१	स.स. श्री अनिता निरौला	4200356	9841493838
कर्मचारी प्रशासन तथा सुशासन प्रवर्द्धन शाखा			
१	उ.स. श्री तुलसी प्रसाद घिमिरे	4200379	9841406279
आर्थिक प्रशासन शाखा			
१	उ.स. श्री मुरारी निरौला	4200360	9851216500
कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा			
१	उ.स. श्री केदार कोइराला	4211960	9851109917
आन्तरिक व्यवस्थापन शाखा			
१	उ.स. श्री सुशिला अधिकारी	4200453	9856033813
योजना तथा अनुगमन महाशाखा			
१	स.स. श्री शिवकुमार सापकोटा	4200537	9851091208
योजना तथा बजेट शाखा			
१	उ.स. श्री शंकर अधिकारी	4200383	9849172779
विकास सहायता समन्वय शाखा			
१	उ.स. श्री राजु श्रेष्ठ	4200381	9851129937
अनुगमन तथा मूल्यांकन शाखा			
1	उ.स. श्री निलकण्ठ ढकाल		9856052484
जनशक्ति विकास योजना तथा समन्वय शाखा			
1	उ.स. श्री निलकण्ठ ढकाल		9856052484
तथ्यांक, नीति तथा अनुसन्धान शाखा			
1	उ.स. श्री निलकण्ठ ढकाल	4211983	9856052484
प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा महाशाखा			
1	स.स. श्री बैकुण्ठ अर्याल		9851138744
प्राविधिक शिक्षा शाखा			
1	उ.स. श्री सुरेशकुमार जोशी	4200387	9841355515
निजी तथा सहकारी संघ संस्था समन्वय शाखा			
1	उ.स. श्री प्रकाश सापकोटा	4200340	9841427922
व्यावसायिक तालिम प्रवर्द्धन शाखा			
1	उ.स. श्री प्रकाश सापकोटा	4200559	9841427922
गुणस्तर प्रत्यायन शाखा			
1	उ.स. श्री		
शैक्षिक प्रविधि तथा विद्युतीय सुशासन शाखा			
1	सू.प्र.नि. श्री सलिना डंगोल		9841733743
विद्यालय शिक्षा महाशाखा			
1	स.स. श्री शिवकुमार सापकोटा		9851091208
प्रारम्भिक बाल शिक्षा तथा विद्यालय पोषण शाखा			
1	उ.स. श्री गोविन्द प्रसाद अर्याल		9851236985
विद्यालय शिक्षा शाखा			

1	उ.स. श्री रामप्रसाद शर्मा	4211985	9856052021
स्वयंसेवा परिचालन तथा भिषा शाखा			
1	उ.स. श्री गोविन्द प्रसाद अर्याल		9851236985
पुस्तकालय समन्वय तथा अभिलेख शाखा			
1	उ.स. श्री प्रेम राज अधिकारी	4211964	9841364097
वैकल्पिक तथा नि.शि.शा. शाखा			
1	उ.स. श्री गोविन्द प्रसाद अर्याल		9851236985
उच्च शिक्षा महाशाखा			
1	स.स. बैकुण्ठ अर्याल		9851138744
उच्च शिक्षा शाखा			
1	उ.स. श्री परशुराम तिवारी	4200340	9849281994
वैदेशिक अध्ययन अनुमति शाखा			
1	उ.स. श्री रमेशप्रसाद घिमिरे	6635419	9841652876
शैक्षिक परामर्श तथा प्रमाणीकरण शाखा			
1	उ.स. श्री सेमन्तराज कोइराला	6630907	9851193900
छात्रवृत्ति शाखा			
1	उ.स. श्री सेमन्तराज कोइराला	6635442	9851193900
विज्ञानतर्फ			
विज्ञान प्रविधि महाशाखा			
1	स.स डा. राजेन्द्र प्रसाद भण्डारी		9851121267
वैज्ञानिक अनुसन्धान शाखा			
1	सि.डि.के. श्री शंकर प्रसाद पौडेल		9841583743
आविष्कार तथा नवप्रवर्तन शाखा			
1	सि.डि.ई. श्री अस्बिना बराल		9860777739
उपयुक्त प्रविधि शाखा			
१	सि.डि.ई. श्री मनिषा महर्जन		9849637282
अन्तरिक्ष तथा उदीयमान प्रविधि शाखा			
1	व.नि. श्री मनिष कुमार दास		9841283951
पारमाणविक पदार्थ व्यवस्थापन महाशाखा			
१	स.स. श्री दीनानाथ मिश्र	4200658	9856035314
मापदण्ड, गुणस्तर तथा तथ्यांक शाखा			
1	सि.डि.के. श्री शिला खतिवडा		9841726612
अनुमति, नियमन तथा अनुसन्धान शाखा			
1	उ.स. श्री प्रमोद सिंखडा		9841264010
रासायनिक पदार्थ तथा प्रयोगशाला व्यवस्थापन शाखा			
1	केमिष्ट श्री पुष्पा भट्टराई		9841709581

६. सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि

६.१. सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर

वैदेशिक अध्ययन अनुमति पत्रका लागि प्रति अनुमति पत्र रु २०००, सूचनाका सम्बन्धमा सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली, २०६५ को नियम ४ बमोजिम र अन्यका लागि कानुनले तोके बमोजिम।

६.२. सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने अवधि

सूचनाका सम्बन्धमा सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ७ ले तोकेको अवधिभित्र र अन्यका हकमा नागरिक बडापत्रमा तोके बमोजिम र विशेष कानुनले अवधि तोकेकोमा सोही बमोजिम ।

७. निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी

सम्बन्धित अधिकारीले विषयको प्रकृति हेरी सोसँग सम्बन्धित महाशाखा र शाखामा आवश्यक कारवाहीको लागि पठाउने र शाखा प्रमुखबाट कारवाही अगाडि बढाइने गरिएको।

८. निर्णय उपर गुनासो सुन्ने अधिकारी

सचिव, डा. दिपक काफ्ले (शिक्षा)

सचिव, विश्वबाबु पुडासैनी (विज्ञान तथा प्रविधि)

९. सम्पादन गरेका मुख्य मुख्य कार्यहरू

विवरण सार्वजनिक भएको अवधि २०८१ कार्तिक १ गतेदेखि पौष मसान्तसम्ममा मन्त्रालयबाट सम्पादन भएका प्रमुख कार्यहरू देहायबमोजिम रहेका छन्:

- स्थानीय उत्पादनमा आधारित विद्यालय दिवाखाजाको राष्ट्रिय प्रारुप स्वीकृत भै वेवसाइटमा राखिएको
- ८९० वटा शैक्षिक परामर्श सेवा प्रदायक संस्थाको नविकरणको कार्य भएको
- २२२० जनाको मागमा आधारित तालिम सम्पन्न भएको, ५१९४ जनाको सिप परीक्षण सम्पन्न भएको
- अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षाको कार्ययोजना स्वीकृत भै कार्यान्वयनको लागि अगाडी वढाएको।
- रेडियोधर्मी पदार्थ तथा विकीरण सुरक्षासम्बन्धमा मापदण्ड कार्यान्वयनको लागि ६ वटा स्वास्थ्य संस्थाको अनुगमन तथा निरीक्षण कार्य सम्पन्न भएको
- विद्यालय तहका ६ वटा विषयका पाठ्यक्रम अद्यावधिक, परिमार्जन र विकास गर्ने प्रक्रिया सम्पन्न भएको
- माध्यमिक तहमा ३७८०४, निम्नमाध्यमिक तहमा १,१९,६९९ जना अध्यापन अनुमति पत्रको उम्मेदवार भएकोमा माध्यमिकमा १२६२९ जना र निमातहमा १०,९७४ जनाले अध्यापन अनुमति पत्र प्राप्त गरेका।
- २०० वटा स्थानीय तहको शिक्षा योजना निर्माणको काम सम्पन्न भएको वेभसाइटमा अपलोड गर्ने प्रक्रियामा रहेको
- विद्यार्थी केन्द्रित डिजिटल सिकाइ सामग्री सहितको सिकाइ चौतारी(Learning Portal) विकास भै सञ्चालनमा रहेको, SEE पुरक परीक्षा लक्षित सहयोग कक्षा रेडियो नेपालबाट ७२ बटा र र नेपाल टेलिभिजनबाट १४४ वटा श्रव्यदृष्य पाठ प्रसारण भैरहेको।
- २२२० जना पर्शिक्षार्थीको प्रबेश परीक्षा सम्पन्न भै भर्ना समेत भएको
- मेडिकल रेडियो थेरापी उपकरण तथा सेवा संचालन मापदण्ड २०८१ स्वीकृत भएको।
- औधोगिक रेडियोग्राफीसम्बन्धी मापदण्ड २०८१ स्वीकृत भएको

- १०० वटा स्थानीय तहका प्रारम्भिक बालविकासदेखि कक्षा ३ सम्मका बालबालिकाहरुको अपाङ्गताको पहिचान गरी शैक्षिक आवश्यकताको नक्साङ्कन भएको
- आगामी आव बाट कक्षा ९ को रजिष्ट्रेशन सम्वन्धमा राजश्व छुटको तथा कक्षा ११ मा रजिष्ट्रसन फाराम भर्न नपर्ने निर्णय राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डबाट भएको ।
- विशेष अवस्थामा रहेका परीक्षार्थीहरुका लागि परीक्षा दिन पाउने व्यवस्थाका लागि अध्ययन गर्न त्रिभुवविश्वविद्याल, परीक्षा बोर्ड लगायतका अधिकारी सम्मिलित कार्यदल गठन
- शिक्षकहरुलाई सरकारी अस्पतालहरुमा स्वास्थ्य सेवामा छुट सम्बन्धी निर्णय।
- उच्च शिक्षा,TEVT,NQF सहितका ८ वटा विधेयक तर्जुमाको चरणमा रहेको।
- त्रिभुवन विश्वविद्यालयले आगामी वर्षदेखि वार्षिक परीक्षा प्रणालीअनुसार सबै सङ्कायहरूको स्नातक तहका प्रश्नपत्रहरू तयार गर्दा अङ्ग्रेजी र नेपाली दुवै भाषामा सोधिने निर्णय भएको ।
- जुम्ला जिल्ला साक्षर जिल्ला घोषणा भई हाल सम्म साक्षर जिल्लाको सङ्ख्या ६६ पुगेको।
- "CTEVT का आङ्गिक शिक्षालयहरूमा सातै प्रदेशहरूमा रहेका सरकारी अस्पतालसँग सम्झौता गरी नर्सिङ र फार्मेसीको कक्षा सञ्चालन गर्नका लागि यस वर्ष देखि मधेश प्रदेश, लुम्बिनी प्रदेश र कर्णाली प्रदेशमा सुरु भएको ।
- प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद्को पाठ्यक्रम सुधारको खाका तयार।
- त्रिविमा २०५८ पछिका परीक्षार्थीले मौका परीक्षा दिन पाउने व्यवस्था।
- Non-graded SEE का विद्यार्थीहरूलाई Pre Diploma तहमा पढ्न दिने व्यवस्था यस वर्षदेखि सुरु।
- विद्यालय तहको समकक्षता प्रमाणपत्र (Equivalence Certificate) अनलाइन आवेदन दिएको पाँच दिनभित्रै प्रदान गरिने व्यवस्था।
- विद्यालय शिक्षा क्षेत्रको विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८१ केन्द्रवाट परिमार्जन तथा अद्यावधिक।
- "शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय अन्तर्गतका ऐन, नियम, निर्देशिका, मापदण्ड, कार्यविधि, अन्तरक्रिया, सन्धि सम्झौताको पुनरावलोकन सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन कार्यसमिति गठन।
- राष्ट्रिय परीक्षा वोर्डको समग्र पुनसंरचना सहित कक्षा १० र १२ को परीक्षा प्रणालीमा सुधार गर्न प्रस्तुत कार्यविधि, प्रक्रिया र कार्य सर्तको अधिनमा रही कार्य सम्पादन गर्न उच्चस्तरीय कार्यदल गठन।
- सार्वजनिक परीक्षाको नतिजा सुधार गर्नका लागि समिति गठन।
- त्रिभुवन विश्वविद्यालय तथा नेपाल संस्कृत विश्वविद्यालयको जग्गा तथा अचल सम्पत्ति खोजवीन समितिको प्रतिवेदन प्राप्त भएको।
- शिक्षा मन्त्रालय र The United nations World Food Program(WFP) बीच बझाङ्ग, बाजुरा र दार्चुलाका विद्यालयमा दिवा खाजा उपलब्ध सम्बन्धी Operational Agreement भएको।
- ब्रेल पाठ्यपुस्तक छपाई एवं वितरण गर्न संस्थालाई अनुदान सम्वन्धी कार्यविधि, २०८१
- विद्यालय तहको परीक्षा तथा मूल्याङ्कन प्रणालीमा सुधारको कार्ययोजना तयार भएको
- ख्वप्प विश्वविधालयको विधेयकको मस्यौदा तयार गरी नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्मा पठाइएको
- उच्व शिक्षा विधेयकको मस्यौदा तयार गरी नेपाल कानुन आयोगमा पठाइएको,

- प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिम विधेयकको मस्यौदा अर्थ मन्त्रालयको सहमतिका लागि पठाइएको,
- विदेशी विश्वविद्यालयबाट सम्बन्धन प्राप्त शैक्षिक संस्थाहरूबाट सञ्चालित उच्च शिक्षाका कार्यक्रमहरू व्यवस्थित गर्ने कार्ययोजना निर्माण भएको
- मौजुदा विद्यालय शिक्षक दरबन्दीको पुनरावलोकन गरी अपुग दरवन्दीको विश्लेषण साथ प्रस्ताव गर्न कार्यदल गठन गरिएको
- शिक्षकसँग पाठ्यक्रम विकास केन्द्र कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका, २०८१ स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा रहेको।
- मातृभाषामा शिक्षासम्बन्धी मापदण्डको मस्यौदा तयार पारिएको।
- विश्वविद्यालयहरूको व्यबस्थापन, गुणस्तर र भौतिक सुधारका लागि मन्त्रालय, विश्वविद्यालय अनुदान आयोग र सम्पूर्ण विश्वविद्यालयसँग छलफल गरी सुधारको कार्य सुरु गरिएको, सामुदायिक क्याम्पसका शिक्षकको स्तरीकरण कार्य सुरु गरिएको।
- असोज ११/१२ को वर्षाबाट प्रभावित विद्यालयहरूको क्षतिको विवरण यकिन गरी सम्बन्धित शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइबाट कार्त्तिक ५ गतेभित्र र प्रदेश शिक्षा विकास निर्देशनालयबाट सो सम्बन्धमा द्रुत सर्वेक्षण गरी कात्तिक मसान्तभित्र प्रतिवेदन पेस गर्ने गरी निर्णय गरिएको
- त्रिभुवन विश्वविद्यालयले आगामी वर्षदेखि वार्षिक परीक्षा प्रणालीअनुसार सबै सङ्कायहरूको स्नातक तहका प्रश्नपत्रहरू तयार गर्दा अङ्ग्रेजी र नेपाली दुवै भाषामा तयार गर्ने निर्णय गरेको ।
- अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षाको कार्यान्वयन कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयन प्रारम्भ गरिएको
- विद्यालय तहको मूल्याङ्कन प्रणालीमा सुधारका लागि कार्ययोजना तय गरी कार्यान्वयन प्रारम्भ गरिएको
- प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद्को पाठ्यक्रम सुधारका कार्य प्रारम्भ गरिएको ।
- त्रिभुवन विश्वविद्यालयले आगामी वर्षदेखि वार्षिक परीक्षा प्रणालीअनुसार सबै सङ्कायहरूको स्नातक तहका प्रश्नपत्रहरू तयार गर्दा अङ्ग्रेजी र नेपाली दुवै भाषामा सोधिने निर्णय भएको
- विश्वविद्यालयको पठनपाठन, परीक्षा, गुणस्तर, भौतिक र अन्य स्रोत साधनको व्यवस्थापनमा सुधारका लागि कार्ययोजना निर्माण ।
- नेपाल संस्कृत विश्वविद्यालय,पोखरा विश्वविद्यालय र कृषि तथा वनविज्ञान विश्वविद्यालयमा खुला प्रतिस्पर्धाद्वारा उपकुलपति नियुक्ति गरिएको
- काठमाण्डौ विश्वविद्यालयको उपकुलपति छनौट सिफारिस समिति गठन भई कार्य प्रारम्भ भएको।
- मुग र जुम्ला जिल्ला साक्षर जिल्ला घोषणा भई हाल सम्म साक्षर जिल्लाको सङ्ख्या ६६ पुगेको ।
- CTEVT का आङ्गिक शिक्षालयहरूमा सातै प्रदेशहरूमा रहेका सरकारी अस्पतालसँग सम्झौता गरी नर्सिङ र फार्मेसीको कक्षा सञ्चालन गर्नका लागि यस वर्ष देखि मधेश प्रदेश, लुम्बिनी प्रदेश र कर्णाली प्रदेशमा सुरु भएको ।
- शिक्षक दरबन्दीको अभाव पूर्ति र शिक्षक दरबन्दी पुनरावलोकन गर्न कार्यदल गठन भई कार्य प्रारम्भ भएको ।
- जाजरकोट र बझाङ भूकम्पबाट क्षतिग्रस्त विद्यालयहरूमध्ये ADB, JICA, GPE र नेपाल सरकारको लगानीमा १०८ वटा विद्यालय पुनर्निर्माणको कार्य भैरहेको ।

- साविकमा कक्षा ९-१२ मा अध्ययनरत विद्यार्थीलाई वितरण गर्ने गरिएको विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति कक्षा ६ देखि १२ सम्मका विद्यार्थीलाई उपलब्ध गराउने कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिएको । (वार्षिक छात्रवृत्ति रकम १६००० देखि २४००० सम्म)
- ९२६ वटा शैक्षिक परामर्श सेवा प्रदायक संस्थाहरूको नवीकरण।
- रेडियोधर्मी पदार्थ तथा विकीरण सुरक्षासम्बन्धी मापदण्ड कार्यान्वयनका लागि ६ओटा स्वास्थ्य संस्थाको अनुगमन तथा निरीक्षण।
- प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद्को पाठ्यक्रम सुधारको खाका तयार।
- विदेशी विश्वविद्यालयबाट सम्बन्धन प्राप्त शैक्षिक संस्थाहरूबाट सञ्चालित उच्च शिक्षाका कार्यक्रमहरू व्यवस्थित गर्ने कार्ययोजना निर्माण।
- विज्ञान, प्रविधि तथा नवप्रवर्तनका लागि Open Learning Platform को अवधारणा पत्र तयार।
- विद्यालय तहको पाठ्यक्रम परिमार्जन गर्न सरोकारवालासँग अन्तर्क्रिया गरी ग्रिड परिवर्तन गर्ने र पाठ्यक्रमलाई व्यावहरिक र प्रयोगात्मक बनाउन पाठ्यक्रम परिमार्जन गर्ने योजना तय।
- त्रिविमा २०५८ पछिका परीक्षार्थीले मौका परीक्षा दिन पाउने व्यवस्था।
- Non-graded SEE का विद्यार्थीहरूलाई Pre Diploma तहमा पढ्न दिने व्यवस्था यस वर्षदेखि सुरु।
- विश्वविद्यालयको पठनपाठन, परीक्षा, गुणस्तर, भौतिक र अन्य स्रोत साधनको व्यवस्थापनमा सुधारका लागि कार्ययोजना निर्माण।
- एमबिबिएसलगायतका प्रवेश परीक्षाको प्रवेश परीक्षामा प्राप्ताङ्कमा चित्त नबुझ्ने परीक्षार्थीहरूलाई पुनर्योग गर्न पाउने व्यवस्था।
- पुस्तक नीतिको बारेमा सरोकारवालाहरूसँग मस्यौदासहित छलफल र सुझावका आधारमा पुस्तक नीति निर्माण गर्ने गरी कार्य योजना तयार।
- CTEVT सम्बन्धी गुनासाको तत्काल सम्बोधन गर्नका लागि संयन्त्र तयार।
- विद्यालय तहको समकक्षता प्रमाणपत्र (Equivalence Certificate) अनलाइन आवेदन दिएको पाँच दिनभित्रै प्रदान गरिने व्यवस्था।
- चिकित्सा शिक्षा आयोगका विभिन्न प्रवेश परीक्षामा आवेदन भरेका तर कक्षा १२ को नतिजामा ननग्रेड (NG) मा परेका विद्यार्थीले फारम भर्दा तिरेको शुल्क आयोगवाट फिर्ता।
- CTEVT का आङ्गिक शिक्षालयहरूमा सातै प्रदेशहरूमा रहेका सरकारी अस्पतालसँग सम्झौता गरी नर्सिङ र फार्मेसीको कक्षा सञ्चालन गर्नका लागि यस वर्ष देखि मधेश प्रदेश, लुम्बिनी प्रदेश र कर्णाली प्रदेशमा सुरु गर्ने गरी निर्णय।
- शिक्षक दरबन्दीको अभाव पूर्ति र शिक्षक दरबन्दी पुनरावलोकन गर्न कार्यदल गठन।
- शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय मातहतका कर्मचारी सरुवा, पदस्थापन तथा जिम्मेवारीसम्बन्धी तयार गरेका सैद्धान्तिक आधार व्यबस्थित।
- असोज १२ को वर्षाबाट प्रभावित र क्षति पुगेका विद्यालयहरूको क्षतिको सम्बोधनका सम्बन्धमा विषयगत समितिको बैठकबाट भएका विभिन्न निर्णय कार्यान्वयन।
- रेडियोधर्मी स्रोत, संयन्त्र अभ्यास सम्बन्धमा पोखरा, वीरगञ्ज, विराटनगर, जनकपुर, चितवनका आठ स्वास्थ्य संस्थाहरूमा अनुगमन, तथ्याङ्क सङ्कलन गरी विकीरण सुरक्षा सचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम सम्पन्न।
- मधेश स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान, पोखरा स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान र राप्ती स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानमा ५०-५० सिट निर्धारण गरी MBBS अध्यापन प्रारम्भ।
- सङ्घीय निकायहरूको वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि तथार गरी कार्यान्वयन।

- विशेष कारणको अवस्थामा रहेका शिक्षकव्यवस्थापन सम्वन्धी (पहिलो संशोधन) निर्देशिकाको मस्यौदा तयार।
- विद्यालय शिक्षा क्षेत्रको विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८१ केन्द्रवाट परिमार्जन तथा अद्यावधिक।
- स्थानीय तहसँगको साझेदारीमा विद्यालय भौतिक सर्वेक्षण तथा नक्साङ्कन सम्वन्धी अवधारणा पत्र तयार।
- SEE पुरक परीक्षा लक्षित सहयोग कक्षा रेडियो नेपालबाट ७२ बटा र र नेपाल टेलिभिजनबाट १४४ वटा श्रव्यदृष्य पाठ प्रसारण।
- रेडियो नेपालबाट २७ श्रव्यपाठ र नेपाल टेलिभिजनबाट ६१ श्रब्यदृष्य पाठ उत्पादन गरी प्रसारण।
- विश्वविद्यालय अनुदान आयोगवाट छात्रवृत्तिमा अध्ययन गरेका ३५ जना स्वयंसेवक शिक्षकलाई इन्टर्नसिपका लागि कार्यक्षेत्रमा खटन (कृषि ३०, सिभिल इन्जिनियर ४ र १ कम्प्युटर इन्जिनियर)।
- सिकाइ चौतारी (Learning Portal) को अद्यावधिक Roadmap स्वीकृत।
- सामुदायिक सिकाइ केन्द्रका परिचालकको सञ्जाल बैठक तथा परिचालनसम्बन्धी कार्यक्रम सम्पन्न।
- कर्णाली प्रदेश साक्षर घोषणा तयारी सम्वन्धमा अभिमुखीकरण कार्यक्रम सुर्खेतमा सम्पन्न।
- पाठ्यक्रम विकास तथा मूल्याङ्कन परिषदको बैठकबाट माध्यमिक तहका ४ र आधारभूत तहका १ गरी कूल ५ ओटा पाठ्यक्रम स्वीकृतिका लागि सिफारिस।
- निजी प्रकाशकद्वारा विकसित विद्यालय तहका थप डिजिटल पाठ्यसामग्री मूल्याङ्कन तथा स्वीकृत।
- स्नातकोत्तर तहको राष्ट्रिय पाठ्यक्रम प्रारुप तथा प्रत्यायन मापदण्ड विकासका विषयगत विज्ञसहितको समिति उपसमिति गठन भई सोसम्बन्धी कार्यको थालनी।
- विद्यार्थी उपलब्धिको राष्ट्रिय परीक्षण, कार्यसम्पादन परीक्षण लगायतका कार्यका लागि रोष्टर छनोट भई केन्द्रको वेवसाइटमा सूची प्रकाशन।
- विद्यालयको कार्यसम्पादन परीक्षणको तथ्याङ्क सङ्कलन।

१०. प्रमुख, प्रवक्ता र सूचना अधिकारीको नाम र पद

प्रमुखः सचिव डा. दिपक काफ्ले (शिक्षा)
सचिव श्री विश्वबाबु पुडासैनी (विज्ञान तथा प्रविधि)
प्रवक्ताः सहसचिव श्री शिवकुमार सापकोटा
सूचना अधिकारीः उपसचिव श्री निलकण्ठ ढकाल

११. ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधिको सूची

क) **शिक्षासम्बन्धी नीतिगत तथा कानूनी सुधार एवम् योजना को प्रगति**

- विद्यालय शिक्षासम्बन्धी कानूनलाई संशोधन र एकीकरण गर्न बनेको विधेयक
- शहीद दशरथचन्द स्वास्थ्य विज्ञान विश्वविद्यालयका सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक
- तिलगङ्गा नेत्र स्वास्थ्य विज्ञान विश्वविद्यालय विधेयक
- केही नेपाल कानूनलाई संशोधन र एकीकरण गर्न बनेको विधेयक शिक्षासँग सम्बन्धित १५ वटा ऐन संशोधनमा प्रस्ताव भएको
- विदुषी योगमाया आयुर्वेद विश्वविद्यालय पूर्वाधार निर्माण विकास समित (गठन) आदेश, २०७७
- मदन भण्डारी प्रौद्योगिक विश्वविद्यालय पूर्वाधार निर्माण विकास समिति (गठन) आदेश, २०७७

- मदन भण्डारी विज्ञान तथा प्रविधि विश्वविद्यालय पूर्वाधार निर्माण विकास समिति (गठन) आदेश,२०७५
- नेपाल विश्वविद्यालय पूर्वाधार विकास तयारी समिति (गठन) आदेश,
- स्वप्न बगैंचा विकास समिति (गठन) आदेश,
- राष्ट्रिय विधि विज्ञान प्रयोगशाला विकास समिति (गठन) आदेश,
- वि.पी. कोइराला मेमोरियल प्लानेटेरियम तथा अब्जरभेटरी र विज्ञान संग्रहलय विकास समिति (गठन)
- आदेश, २०७७
- डिल्लीरमण कल्याणी रेग्मी स्मारक पुस्तकालय विकास समिति (गठन) आदेश,

- **आ.व. ०८१/८२ मा निर्माण भई स्वीकृत भएका निर्देशिका**

- अस्थायी सिकाइ केन्द्र निर्माण अनुदान वितरण सम्बन्धी निर्देशिका, २०८१
- एकीकृत शैक्षिक सूचना प्रणाली सञ्चालन निर्देशिका,२०७९
- शैक्षिक परामर्श सेवा तथा भाषा शिक्षासम्बन्धी निर्देशिका,२०७३
- लेटरग्रेडिङ निर्देशिका, २०७८
- पाठ्यक्रम तथा पाठ्यसामग्री विकास तथा वितरण निर्देशिका, २०७९
- विकिरण सुरक्षा निर्देशिका, २०८०
- शिक्षक सेवा आयोग परीक्षा सञ्चालन निर्देशिका,२०७६
- वैदेशिक अध्ययन स्वीकृत सम्बन्धी निर्देशिका, २०७९
- लागत साझेदारीमा दक्ष प्राविधिक जनशक्ति विकास मार्यक्रम कार्यान्वयन निर्देशिका, २०८०
- माध्यामिक शिक्षा (कक्षा १0-कक्षा 12) सरह मान्यता तथा समकक्षता निर्धारण निर्देशिका,२०७९

आ.व. ०८१/८२ मा निर्माण भई स्वीकृत भएका कार्यविधि

- विज्ञान, प्रविधि, इन्जिनियरिङ्ग, कला, गणित (STEAM) विषयमा विश्वविद्यालयस्तरीय प्रतियोगितात्मक कार्यक्रम सञ्चालनसम्बन्धी कार्यविधि, २०८१
- दृष्टिविहीन विद्यार्थीका लागि ब्रेल पाठ्यपुस्तक छपाइ एवम् वितरण गर्न संस्थालाई अनुदानसम्बन्धी कार्यविधि, २०८१
- राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय STEAM ओलम्पियाड सञ्चालनसम्बन्धी कार्यविधि, २०८१
- पोखरा विश्वविद्यालयको उपकुलपति छनोट तथा सिफारिससम्बन्धी कार्यविधि, २०८१
- कृषि तथा वन विश्वविद्यालयको उपकुलपति छनोट तथा सिफारिससम्बन्धी कार्यविधि, २०८१
- नेपाल संस्कृत विश्वविद्यालयको उपकुलपति छनोट तथा सिफारिससम्बन्धी कार्यविधि, २०८१
- प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषदको उपाध्यक्ष मनोनयनको लागि समितिको बैठक तथा सिफारिससम्बन्धी कार्यविधि, २०८१
- विद्यालय पुनर्निर्माण कार्यक्रम कार्यान्वयनसम्बन्धी कार्यविधि,२०८१
- राष्ट्रिय विज्ञान प्रविधि तथा नवप्रवर्तन पुरस्कार छनौट तथा सिफारिससम्बन्धी कार्यविधि, २०८१

- डिजिटल चित्रकला प्रतियोगिता सञ्चालनसम्बन्धी कार्यविधि, २०८१
- शिक्षकसँग पाठ्यक्रम विकास केन्द्र कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८१

<u>आ.व. ०८१/८२ मा प्रक्रियामा रहेका कानून</u>

- राष्ट्रिय विधि विज्ञान प्रयोगशालाको स्थापना र सञ्चालन सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक,२०८१
- ख्वप विश्वविद्यालयको सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक,२०८१
- रासायनिक पदार्थसम्बन्धी विधेयक, २०८१ तर्जुमा प्रक्रियामा
- विज्ञान प्रविधिसमन्धी विधेयक,२०८१ तर्जुमा प्रक्रियामा
- विज्ञान प्रविधि तथा नवप्रवनर्तन कोषसम्बन्धी विधेयक,२०८१ तर्जुमा प्रक्रियामा
- प्राविधिक तथा व्यवहारिक शिक्षा र सीप विकाससम्बन्धी कानूनलाई संशोधन र एकीकरण गर्न बनेको विधेयक,२०८१ तर्जुमा प्रक्रियामा
- उच्च शिक्षासम्बन्धी कानूनलाई संशोधन र एकीकरण गर्न बनेको विधेयक,२०८१ तर्जुमा प्रक्रियामा
- राष्ट्रिय योग्यता प्रारुपसम्बन्धी विधेयक,२०८१ तर्जुमा प्रकियामा
- एकीकृत स्वास्थ्य शिक्षासम्बन्धी विधेयक,२०८१ छलफलमा
- विश्वविद्यालय अनुदान आयोग आर्थिक कार्यविधि नियमावली,२०८१
- राष्ट्रिय विधि विज्ञान प्रयोगशाला कर्मचारी सेवा सर्त र सुविधासम्बन्धी नियमावली,२०८१
- प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (पाँचौ संशोधन) नियमावली, २०८१
- शिक्षा (दशौ संशोधन) नियमावली, २०८१
- प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्, औद्योगिक प्रशिक्षार्थी प्रशिक्षण (एप्रेन्टिससीप) तथा तालीमसम्बन्धी विनियमावली,२०८१
- प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्, सीप तथा दक्षता परीक्षण र प्रमाणिकरण विनियमावली, २०८१
- मातृभाषामा शिक्षासम्बन्धी मापदण्ड, २०८१
- शैक्षिक गुणस्तर सुनिश्चितता तथा प्रत्यायन निर्देशिका, २०८१
- शैक्षिक परामर्श तथा भाषा शिक्षण (सञ्चालन र नियमन) नियमावली, २०८१
- विदेशी शीक्षण संस्थाको सम्बन्धनमा उच्च शिक्षा सञ्चालनसम्बन्धी निर्देशिका,२०८१
- विशेष अवस्थाका शिक्षक व्यवस्थापन (पहिलो संशोधन) निर्देशिका,२०८१
- बालविकास शिक्षकका लागि बुटक्याम्प सञ्चालनका आधार तथा मापदण्ड,२०८१
- मेगा किचेन सञ्चालन तथा व्यवस्थापनसम्बन्धी मापदण्ड, २०८१
- सामुदायिक विद्यालयमा सहपाठी मेन्टरिङ (Peer Mentoring) कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८१
- बहुभाषिक शिक्षा कार्यान्वयन मापदण्ड, २०८१
- राष्ट्रिय एकीकृत ठेगाना प्रणाली विकास सम्बन्धी कार्यविधि- २०८१
- बालबालिकाका लागि अनलाइन तथा श्रव्यदृश्य सामग्री प्रतियोगिता सञ्चालन कार्यविधि, २०८१

- सामुदायिक विद्यालयमा वृत्ति परामर्श (Career Counseling) कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि,२०८१
- विज्ञान प्रविधि तथा नवप्रवर्तनात्मक अनुदान सहयोग कार्यविधि,२०८१
- आयानिकरण गर्ने विकिरणसँग सम्बन्धित औद्योगिक उपकरणको प्रयोग तथा सञ्चालन सम्बन्धीमापदण्ड, २०८१
- आयानिकरण गर्ने विकिरणसँग सम्बन्धित औद्योगिक उपकरणहरुको प्रयोग तथा सञ्चालनसम्बन्धी मापदण्ड,२०८१
- विज्ञान प्रविधि महाशाखाको वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि,२०८१

नीति, कानून, निर्देशिका, कार्यविधि, मापदण्ड

- नेपाल विश्वविद्यालय पूर्वाधार विकास तयारी सिमिति (गठन) (पहिलो संशोधन) आदेश,२०८०
- शैक्षिक पूर्वाधार विकास कार्यक्रम कार्यान्वयन निर्देशिका
- विज्ञान, प्रविधि, इन्जिनियरिङ्ग (STEM) कार्यविधि,२०८०
- विश्वविद्यालय अनुदान आयोग लागत साझेदारी निर्देशिका, २०८०
- वैज्ञानिक समाजहरूलाई अनुदान सहयोग कार्यविधि,२०८०
- रेडियोधर्मी पदार्थ सम्बन्धी मापदण्ड, २०८०
- वैदेशिक अध्ययन स्वीकृति सम्बन्धी (पहिलो संशोधन) निर्देशिका,२०८०
- विशेष अवस्थाका शिक्षक व्यवस्थापन निर्देशिका, २०८०
- व्यवसायिक संस्थालाई अनुदान सहयोग कार्यविधि,२०८०
- दुई हजार भन्दा बढी विद्यार्थी भएका विद्यालयहरू भौतिक पूर्वाधार विकास व्यवस्थापन सञ्चालन कार्यविधि, २०८०
- वैज्ञानिक सम्मेलन कार्यविधि,२०८०
- विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि नेपाल शिक्षा समूह (गठन तथा सञ्चालन) निर्देशिका २०८० २०२४-०४-१७
- बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जाल (गठन तथा सञ्चालन) सम्बन्धी मापदण्ड, २०८० २०२४-०४-०५
- बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जाल रणनीति- २०८० २०२४-०४-०५
- विद्यालय नक्साङ्कन, भौतिक सर्वेक्षण र विद्यालय समायोजनका लागि सहयोगी स्रोत पुस्तिका २०८० २०२४-०३-०१
- शिक्षक मेन्टरिङ कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८० २०२४-०१-११
- शिक्षक पेशागत विकास प्रारूप (परिमार्जित संस्करण), २०८० २०२४-०१-११
- विशेष कारणको अवस्थामा रहेका शिक्षकहरुको व्यवस्थापन समबन्धी निर्देशिका, २०८०
- शिक्षा उत्प्रेरक (एडुकेशन क्याटालिष्ट) परिचालनसम्बन्धी कार्यविधि, २०८०
- प्रशिक्षार्थी (इन्टर्न) सम्बन्धी कार्यविधि, २०८०
- शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायमा कर्मचारी पदस्थापन, सरुवा तथा काम काज गर्न खटाउनेसम्बन्धी मापदण्ड,२०८०

- त्रिभुवन विश्वविद्यालय सेवा आयोगको सदस्य सिफारिस सम्बन्धी कार्यविधि, २०८०
- त्रिभुवन विश्वविद्यालय उपकुलपति सिफारिस सम्बन्धी कार्यविधि, २०८०
- पुर्वाञ्चल विश्वविद्यालय उपकुलपति सिफारिस सम्बन्धी कार्यविधि, २०८०
- मध्यपश्चिम विश्वविद्यालय उपकुलपति सिफारिस सम्बन्धी कार्यविधि, २०८०
- सुदूरपश्चिम विश्वविद्यालय उपकुलपति सिफारिस सम्बन्धी कार्यविधि, २०८०व. ०८०/८१ मा निर्माण भई स्वीकृत भएका कानून

१२. आम्दानी, खर्च तथा आर्थिक कारोबारसम्बन्धी अद्यावधिक विवरण

मन्त्रालय (मात्र) को आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को वार्षिक बजेट चालुतर्फ ५९ करोड ६९ लाख ७७ हजार र पूँजीगत तर्फ २ करोड २२ लाख ४० हजार गरी कुल बजेट ६१ करोड ९२ लाख १७ हजार रहेको छ। आर्थिक वर्षको २०८१ कार्तक देखि पौष मसान्तसम्ममा दोश्रो त्रैमासिकका लागि विनियोजित बजेटमध्ये चालु तर्फ जम्मा २२% र पूँजीगत तर्फ १७.% खर्च भएको छ।

१३. मन्त्रालयको वेबसाइट

शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयको वेबसाइटः www.moest.gov.np

भाइबरः MOEST Nepal

फेसबुक पेजः facebook.com/MoESTNepal

Twitter: @MoEST_Nepal

१४. चालु आ.व. को बजेटमा संघीय आयोजनाहरूमा वैदेशिक अनुदान तथा ऋण

वैदिशक अनुदानः १ अर्ब १ करोड ४५ लाख (४.४७ प्रतिशत)

वैदेशिक ऋणः २ अर्ब ५ करोड ५४ लाख (८.६९ प्रतिशत)

१५. मन्त्रालयको सूचना अन्यत्र प्रकाशन भएको विवरण

मन्त्रालयसँग सम्बन्धित विषयहरू मन्त्रालयको वेबसाइट www.moest.gov.np मा र मन्त्रालयको फेसबुक पेज facebook.com/MoESTNepal र Twitter ह्यान्डल @MoEST_Nepal मा नियमित प्रकाशन हुने गरेको। मन्त्रालय अन्तर्गतका केन्द्रीय निकायहरू, परिषद्, बोर्ड, परियोजना, आयोग तथा कार्यक्रमसँग सम्बन्धित विषयहरू तत् तत् निकायबाट प्रकाशन हुने गरेको।

१६. मन्त्रालयमा परेका सूचना माग सम्बन्धी निवेदन

मन्त्रालयको सूचना अधिकारीलाई सम्बोधन गरी २० जनाले सूचना माग गरेकामा सम्वन्धित सवै जनालाई सूचना उपलब्ध गराइएको। सो सम्बन्धी विवरण तल तालिकामा दिइएको छ । यसका अतिरिक्त सूचना अधिकारीको इमेल तथा टेलिफोनमार्फत माग भएका सूचना सोही माध्यमबाट नियमित उपलव्ध गराउनुको साथै सम्बन्धित महाशाखा, शाखा तथा पदाधिकारीलाई सम्प्रेषण गरिएको ।

शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय

सिंहदरबार, काठमाडौं

<u>सूचनाको हकको कार्यान्वयनको अनुगमनसम्बन्धी अद्यावधिक विवरण</u>

अवधि २०८१ कार्तिक १ गतेदेखि पौष मसान्तसम्म

१. कार्यालयको नाम ठेगाना र सम्पर्क नम्बर

शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय सिँहदरबार, काठमाडौं

सम्पर्क नम्बर ०१-४२००३५४, ०१-४२११९७३, ०१-४२००३५८, ०१-४२००३८२

२. सूचना अधिकारी तोकी विवरणसहितको बोर्ड टाँस गरिएको छ/छैन?

छः छ। छैनः

३. सूचनाको हकसम्बन्धी ऐनको दफा ५ बमोजिमको विवरण तोकिएको समयमै सार्वजनिक गर्ने गरिएको छ/छैन?

छः छ छैनः

नभएमा कारण खुलाउनेः

४. सेवाग्राहीले प्रस्ट देख्ने/बुझ्ने गरी कार्यालय परिसरमा नागरिक बडापत्र राखिएको छ/छैन?

छः छ छैनः

५. सूचना अधिकारीले सूचना अधिकारीको तालिम अभिमुखीकरण लिएको छ/छैन?

छः छैनः छैन

तालिम लिएको भए विवरण खुलाउने

क सं	तालिमको नाम	तालिम प्रदान गर्ने निकाय	अवधि	कैफियत

६. सूचना अधिकारीलाई प्रदान गरिएको अतिरिक्त सेवा/सुविधाः

मोबाइलः छ रिचार्ज (मासिक रकम): १०००

भत्ता (मासिक रकम): छैन अन्य (खुलाउने): छैन

७. सूचना माग सम्बन्धमाः

क. यस अवधिमा सूचना माग भए/नभएको?

भएकोः भएको नभएकोः

ख. सूचना माग भएको विवरणः

दिन मिल्नेः दिन मिल्ने दिन नमिल्नेः

ग. यस अवधिमा सूचना माग भएको जम्मा सङ्ख्याः २०

घ. सूचना अधिकारीबाट तोकिएको समय भित्रै १५ दिन सूचना प्रदान गरिएको सङ्ख्याः १७

ङ. समयभन्दा पछाडि सूचना प्रदान गरिएको भए सो को सङ्ख्याः २

च. सूचना अधिकारीबाट उपलब्ध हुन नसकी कार्यालय प्रमुखमार्फत प्रदान गरिएको सूचनाको विवरण र सङ्ख्याः छैन।

....

छ. सूचना नदिएको वा दिन नसकिएको भए सो को कारण: छैन।

८. सूचना दिइएको वा दिन इन्कार गरेको विवरण छुट्टाछुट्टै अभिलेख राखेको नराखेको:
राखेको: राखेको नराखेको:

९. चालु आवमा कार्यान्वयनका लागि राष्ट्रिय सूचना आयोग केन्द्रीय समन्वय इकाई र कार्यान्वयन अनुगमन इकाईबाट प्राप्त परिपत्र निर्देशनको विवरण:
प्राप्त परिपत्रको सङ्ख्या: १ (स्वत प्रकाशन सम्बन्धमा) कार्यान्वयन भएको: मन्त्रालयसम्बद्ध र मातहतका निकायलाई सोही व्यहोरा जानकारी गराइएको।

१०. कार्यालय निकाय विरूद्ध राष्ट्रिय सूचना आयोगमा परेको उजुरी सङ्ख्या
कूल: फछ्र्यौट भएको: फछ्र्यौट हुन बाँकी:

११. सूचनाको हकको कार्यान्वयनको क्रममा देखा परेका समस्या तथा चुनौतिहरू के के छन् ?

- सूचना अधिकारीले मन्त्रालयबाट हुने कामसम्बन्धी गुनासा समेत समाधान गरिदिनुपर्ने अपेक्षा गरिएको।
- मन्त्रालयसँग सम्बद्ध विषयमा मात्र नभई मन्त्रालय मातहत र सम्बद्ध निकायसँग सम्बन्धित सूचना तथा विवरण समेत मन्त्रालयबाट माग गर्ने गरिएको।

१२. अन्य केही भए खुलाउनुहोस् ।
....

शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय

सूचना माग र प्रवाह अभिलेख

क. सं.	सूचना माग गर्नेको नाम ठेगाना र सूचना माग गरेको मिति	माग गरिएको सूचनाको सङ्क्षिप्त विवरण	सूचना दिए नदिएको र सो को निर्णय मिति	कार्यालय प्रमुख वा सूचना अधिकारी मध्ये कुन तहबाट सूचना दिएको	सूचना नदिएको भए सो को कारण	कैफियत
१	रामसुभक महतो २०८१ कार्तिक १	मणिपाल कजेल सम्वन्धी	दिएको २०८१ कार्तिक ११	सहसचिव स्तरबाट प्रमाणित कागजात सूचना अधिकारीले उपलब्ध गराएको।		इमेल
२	हिमाल गौतम २०८१ कार्तिक ६	विदेशी कलेजलाई अध्यापन अनुमति पत्र सम्वन्धी सूचना	दिएको २०८१ कार्तिक १२	सहसचिव स्तरबाट प्रमाणित कागजात सूचना अधिकारीले उपलब्ध गराएको।	-	हार्डकपी
३	सागर जोशी २०८१ कार्तिक ८	चिकित्सा शिक्षा सँग सम्वन्धित	दिएको २०८१ कार्तिक १२	सहसचिव स्तरबाट प्रमाणित कागजात सूचना अधिकारीले उपलब्ध गराएको।	-	इमेल
४	मोहन प्रसाद घिमिरे २०८१ कार्तिक ७	शिक्षक काज फिर्ता सम्वन्धी	दिएको २०८१ कार्तिक २३	सहसचिव स्तरबाट प्रमाणित कागजात सूचना अधिकारीले उपलब्ध गराएको।	-	हार्डकपी

५	सागर जोशी २०८१ कार्तिक १४ दिपिका लामिछाने २०८१ कार्तिक १२	काठमाडौं विश्वविद्यालयसँग सम्वन्धित	दिएको दिपिका लामिछाने २०८१ कार्तिक २७ दिएको सागर जोशी २०८१ मंसिर ९	सहसचिव स्तरबाट प्रमाणित कागजात सूचना अधिकारीले उपलब्ध गराएको।		हार्डकपी
६	हिमाल गौतम २०८१ कार्तिक १४ पुनः	विदेशी कलेजलाई अध्यापन अनुमति पत्र सम्वन्धी सूचना २०८१ कार्तक ६ सँग सम्वन्धित	दिएको २०८१ मंसिर १०	सहसचिव स्तरबाट प्रमाणित कागजात सूचना अधिकारीले उपलब्ध गराएको।		इमेल
७	लक्ष्मी मल्ल २०८१ कार्तिक २९	अस्थायी स्रोत व्यक्ति सम्वन्धी	दिएको २०८१ मंसिर १०	सहसचिव स्तरबाट प्रमाणित कागजात सूचना अधिकारीले उपलब्ध गराएको।		हार्डकपी
८	रुक्शना कपाली २०८१ मंसिर ९	नाम थर जन्ममिति सच्चाउने सम्वन्धी	दिएको २०८१ मंसिर ११	सहसचिव स्तरबाट प्रमाणित कागजात सूचना अधिकारीले उपलब्ध गराएको।		इमेल
९	रेवन्त ढकाल २०८१ कार्तिक ३०	कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय सम्वन्धि	दिएको २०८१ मंसिर १२	सहसचिव स्तरबाट प्रमाणित कागजात सूचना अधिकारीले उपलब्ध गराएको।		इमेल
१०	परशुराम शाह २०८१ मंसिर १५	राष्ट्रिय शिक्षा पुरस्कार बदर सम्वन्धी	दिएको २०८० चैत २०	सहसचिव स्तरबाट प्रमाणित कागजात सूचना अधिकारीले उपलब्ध गराएको।		इमेल
११	माननीय डा तोसिमा कार्कि २०८१ पुष १२	ललितपुर जिल्लाको शिक्षा तर्फको विनियोजित बजेट सम्वन्धी	दिएको २०८१ पुष १२	सहसचिव स्तरबाट प्रमाणित कागजात सूचना अधिकारीले उपलब्ध गराएको।		इमेल
१२	विजय खड्का २०८१ मंसिर २५	विदेशी विश्वविद्यालयको सम्वन्धन सम्वन्धी	दिएको २०८१ पुष २८	सहसचिव स्तरबाट प्रमाणित कागजात सूचना अधिकारीले उपलब्ध गराएको।		इमेल
१३	सुजन अधिकारी २०८१ पुष ५	विदेशी विश्वविद्यालय र वोर्डको शैक्षिक कार्यक्रम सम्वन्धी				
१४	रामसुभक महतो २०८१ पुष १४	निजी क्षेत्रमा सञ्चालन गरिने मेडिकल कलेज सम्वन्धी	विवरण प्राप्त नभएको र खाजी कार्य भएको			
१५	चन्द्रशेखर पन्त २०८१ पुष १२	शिक्षकको मासिक तलव सम्वन्धी	दिएको २०८१ पुष १८ गते	सूचना अधिकारीले		व्यक्ति स्वयंलाई
१६	हिमाल गौतम लगायत २०८१ पुष १८	Ledra College NOC system मा परेको सम्वन्धी कागजात				
१७	सन्तोष आचार्य २०८१ मंसिर २७	गुणस्तर सुनिश्चित नभएका कलेज सम्वन्धी	दिएको २०८१ माघ १३	सूचना अधिकारीले		इमेल
१८	रुक्शना कपाली २०८१ पुष २४	राष्ट्रिय परीक्षा वोर्डका पदाधिकारी सम्वन्धी	दिएको २०८१ पुष २८	सूचना अधिकारीले		इमेल

१९	कल्पना भट्टराई २०८१ पुष २८	त्रिभुवन विश्वविद्यालयको जग्गा सम्वन्धी	दिएको २०८१ माघ ३०	सहसचिव स्तरबाट प्रमाणित कागजात सूचना अधिकारीले उपलब्ध गराएको।		व्यक्ति स्वयंलाई
२०	नारायणप्रसाद शर्मा २०८१ पुष २९	शैक्षिक परामर्श सेवा संस्था सम्वन्धी	प्रक्रियमा रहेको			